

De Nederlandse APA-regels

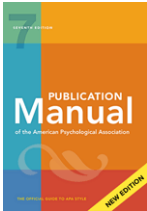
Gebaseerd op de zevende editie (2019) van de officiële APA Publication Manual

Door Leon Smits

De Nederlandse APA-regels

De door Scribbr gepubliceerde Nederlandse handleiding is gebaseerd op de zevende editie van de officiële Engelse handleiding voor publicaties van de American Psychological Association (APA), uitgegeven in 2019.

Publication Manual of the American Psychological Association, Seventh Edition.

De officiële handleiding is te koop via de [website van de APA](#), of [bol.com](#).

Scribbr heeft een aangepaste versie in het Nederlands gemaakt, bedoeld voor studenten en onderwijsinstellingen.

Auteur: Leon Smits

Redactie: Raimo Streefkerk en Alyssia Sebes

Ontwerp: Sven Hanssen

Publicatiedatum: 2020

Correct verwijzen naar deze handleiding

Smits, L. (2020). *De Nederlandse APA-regels: Gebaseerd op de zevende editie (2019) van de officiële APA Publication Manual*. Scribbr.
<https://www.scribbr.nl/handleiding-apa-regels/>

Voorwaarden voor verspreiding

Naast gratis toegang bieden we de mogelijkheid deze APA-handleiding te delen. Hiervoor gelden de volgende voorwaarden:

- De auteur wordt op de hoogte gesteld.
- De bron wordt vermeld, inclusief link naar de handleiding.
- De handleiding wordt niet voor commerciële doeleinden gebruikt.
- Voor de aanpassing van deze handleiding wordt toestemming van de auteur gevraagd. Bij verspreiding van de aangepaste handleiding wordt de originele auteur vermeld.

Vragen?

Voor vragen, opmerkingen, verzoeken en feedback kun je ons bereiken via e-mail: citing@scribbr.com.

Over Scribbr en deze handleiding

Scribbr is in 2012 in Tilburg opgericht met als doel studenten te helpen met afstuderen. We kijken academische teksten na op taal en helpen met de detectie van onbedoeld plagiaat.

Daarnaast hebben we ons door de jaren heen ontpopt als specialisten op het gebied van bronvermelding. Met onze kennis helpen we studenten over de hele wereld. Maandelijks hebben we:

- 5.000.000+ gegenereerde bronvermeldingen in de gratis Scribbr APA Generator;
- 1.000.000+ bezoekers op onze artikelen over bronvermelding;
- 1.000+ gebruikers van onze unieke Citation Checker-software;
- 500+ orders voor de handmatige Bronvermelding Check.

Deze handleiding past dan ook perfect bij Scribbrs missie. Veel regels uit de officiële APA Manual zijn gericht op de internationale (Engelstalige) academische wereld en dus minder goed toepasbaar voor Nederlandse studenten. Toch wordt van hen verwacht dat zij de APA-stijl correct toepassen.

Om het gebruik van de APA-regels in het Nederlands makkelijker te maken, hebben we deze handleiding opgesteld. We hebben hem aangepast aan de Nederlandse taal en de standaarden van Nederlandse onderwijsinstellingen.

APA- geheugensteuntjes

Gebruik dit hoofdstuk om snel terug te zoeken hoe je omgaat met bronnen met meerdere auteurs en ontbrekende informatie. Ook vind je in dit hoofdstuk vragen die (mede)studenten vaak hebben. Zoek je een snel voorbeeld van een ander soort bron? Gebruik dan de inhoudsopgave en kijk onder hoofdstuk 4 om het juiste voorbeeld te vinden.

Overzicht veelgebruikte brontypes

Boek

Auteur, A. A. (2020). *Titel van het boek*. Uitgever.

Bregman, R. (2019). *De meeste mensen deugen*. De Correspondent.

Wetenschappelijk tijdschriftartikel (journal)

Auteur, A. A. (2020). Titel wetenschappelijk artikel. *Naam Journal*, volume(editie), xx-xx. DOI / URL

Jansen, B. J., Zhang, M., Sobel, K., & Chowdury, A. (2009). Twitter power: Tweets as electronic word of mouth. *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, 60(11), 2169-2188. <https://doi.org/10.1002/asi.21149>

Internetartikel

Let op: als je het brontype 'internetartikel' wilt gebruiken, ga dan eerst goed na of een ander type bron niet geschikter is. Het brontype 'internetartikel' gebruik je eigenlijk alleen als laatste redmiddel.

Auteur, A. A. (2020, 10 augustus). *Titel webpagina*. Naam website.
Geraadpleegd op xxx, van URL

Struijs, A. (2020, 1 september). *Wat is ethiek in de zorg? Zorg voor beter*.
Geraadpleegd op 3 september 2020, van
<https://www.zorgvoorbeter.nl/levensvragen-ouderen/wat-is-ethiek-zorg>

Bronnen met meerdere auteurs

Aantal auteurs	Literatuurlijst	Verwijzing in de tekst
1	Swaen, B. (2018).	(Swaen, 2018) Swaen (2018)
2	Swaen, B., & Smits, L. M. (2018).	(Swaen & Smits, 2018) Swaen en Smits (2018)
3 - 20	Swaen, B., Smits, L. M., & Driessen, K. (2018).	(Swaen et al., 2018) Swaen et al. (2018)

Bekijk voor meer dan twintig auteurs sectie 3.1.2.

Bronnen met ontbrekende informatie

Ontbrekend onderdeel	Oplossing	Verwijzing in de tekst	Literatuurlijst
Auteur	Gebruik de titel op de plaats van de auteur.	(<i>Titel</i> , jaar) ("Titel", jaar)*	<i>Titel</i> . (jaar). Bron. Titel. (jaar). Bron.
Datum	Gebruik 'z.d.' (zonder datum).	(Auteur, z.d.)	Auteur. (z.d.). Titel. Bron.
Titel	Beschrijf de bron tussen blokhaken.	([Beschrijving], jaar)	Auteur. (jaar). [Beschrijving]. Bron.
Bron	Vermeld als persoonlijke communicatie (sectie 2.5.2).	(A. Achternaam, persoonlijke communicatie, dag maand jaar)	-

*Als de titel van de bron te lang is, gebruik je een verkorte versie in de verwijzing in de tekst. Je past het format van de titel ook aan aan de stijl van de referentielijst. Als de titel cursief is geschreven, wordt deze in de tekst ook cursief, anders zet je deze tussen dubbele aanhalingstekens (zie sectie 2.2.1.3).

Bekijk voor combinaties van ontbrekende onderdelen sectie 3.5.

Veelgestelde vragen

Ik vond mijn bron online, welk brontype moet ik gebruiken?

Je vindt waarschijnlijk veel van je bronnen online en daarom is het verleidelijk om altijd het brontype 'webpagina' te gebruiken. Echter, in veel gevallen is dit onjuist. Kijk daarom goed naar de eigenschappen van een bron: zie je ergens een uitgavenummer, een DOI, de naam van een krant of tijdschrift?

Probeer dus altijd te achterhalen of er een ander brontype (zie de voorbeelden in hoofdstuk 4) aan je bron te verbinden is en gebruik 'webpagina' als laatste redmiddel.

Ik heb een pdf-document, waar vind ik de bijbehorende link?

Het komt regelmatig voor dat je informatie gebruikt uit een pdf-document dat je van een website gedownload hebt. Het kan lastig zijn om de juiste link te vinden. De oplossing is vaak om met de rechtermuisknop op de downloadlink te klikken en "Linkadres kopiëren" te kiezen. Werkt dit niet? Verwijs dan naar de pagina waarop je het document gedownload hebt.

Let op: lijkt de link op file:///C:/Users/leonm/Downloads/TwitterandSociety.pdf dan is dit niet juist. Dit is een lokale link op jouw computer, die niet door lezers van je document geopend kan worden.

Ik heb interviews afgenomen, hoe verwijs ik hiernaar?

Meestal moet je een transcript van je interviews opnemen in je bijlagen. In dat geval kun je naar de bijlage verwijzen.

Uit het interview met Respondent A blijkt dat ... (zie Bijlage 1).

Als je geen transcripten hoeft op te nemen, vallen interviews onder het brontype 'persoonlijke communicatie'. Je neemt persoonlijke communicatie niet op in je literatuurlijst, maar noemt deze bronnen wel in de tekst.

Uit het interview bleek dat ... (S. Dest, persoonlijke communicatie, 28 augustus 2020).

Bekijk voor meer informatie over dit brontype sectie [2.5.2](#).

Ik gebruik informatie uit mijn college, hoe verwijs ik hiernaar?

Als je informatie gebruikt uit collegeslides die beschikbaar zijn voor de lezers van je document, kun je hiernaar verwijzen volgens de reguliere wijze (zie sectie [4.13.1](#)). Dit kan als de slides publiek beschikbaar zijn of als de lezers toegang hebben tot dezelfde digitale leeromgeving (bijvoorbeeld Canvas of Blackboard).

Als de slides voor de lezers niet toegankelijk zijn of als je informatie wilt gebruiken die alleen verteld is in een college, gebruik je het brontype 'persoonlijke communicatie' (zie bovenstaand voorbeeld en sectie [2.5.2](#)). In de lopende tekst kun je toelichten wat de situatie was waarin je deze informatie verkreeg.

Ik gebruik informatie die ik van het intranet van mijn (stage)bedrijf heb gehaald, hoe verwijs ik hiernaar?

Als je informatie van een (stage)bedrijf gebruikt, is deze vaak niet toegankelijk voor de lezers van je document. In dat geval gebruik je het brontype 'persoonlijke communicatie' om ernaar te verwijzen (zie bovenstaand voorbeeld en sectie [2.5.2](#)).

Als de lezers wel toegang kunnen krijgen tot de informatie, kun je er op de reguliere wijze naar verwijzen. Vaak is het brontype dan een rapport (sectie [4.5](#)) of dataset (sectie [4.13.3](#)).

Inhoudsopgave

Over Scribbr en deze handleiding	3
APA-geheugensteuntjes.....	4
Overzicht veelgebruikte brontypes	4
Bronnen met meerdere auteurs	5
Bronnen met ontbrekende informatie	6
Veelgestelde vragen	6
1 Een introductie tot bronvermelding en de APA-stijl..	13
1.1 Wat is de APA-stijl.....	14
1.2 Wijzigingen in de zevende editie	15
2 Verwijzingen in de tekst.....	19
2.1 Wat is een verwijzing in de tekst?	20
2.2 Onderdelen van een verwijzing in de tekst	20
2.2.1 Auteur	21
2.2.2 Publicatiejaar	23
2.2.3 Paginanummers	24
2.3 Bronnen verwerken in je tekst	25
2.3.1 Parafaseren.....	25
2.3.2 Citeren	26
2.3.3 Verwijzing bij een opsomming.....	28
2.3.4 Verwijzing bij en naar een figuur of tabel.....	29
2.3.5 Meerdere bronnen in één verwijzing	30
2.4 Het herhalen van verwijzingen in de tekst.....	31
2.5 Uitzonderingen	31
2.5.1 Bronnen die geen gewone verwijzing in de tekst krijgen	31
2.5.2 Persoonlijke communicatie: intranetbronnen, (hoor)colleges en privécorrespondentie	32
2.5.3 Vertaalde, herdrukte en heruitgegeven bronnen	33
2.5.4 Bron in een bron (indirecte verwijzing).....	34
2.5.5 Auteurs met dezelfde achternaam	34
2.5.6 Meerdere bronnen van dezelfde auteur.....	34
2.5.7 Bronnen met hetzelfde format door 'et al.'.....	35
3 Literatuurlijst	36

3.1	Auteur	37
3.1.1	Namen.....	38
3.1.2	Meerdere auteurs	39
3.1.3	Organisatie als auteur	40
3.1.4	Aanvullende informatie over de rol van de auteur(s).....	40
3.1.5	Auteur ontbreekt.....	41
3.2	Publicatiedatum	41
3.2.1	Datum van raadplegen	42
3.2.2	Ongepubliceerde bronnen	42
3.2.3	Datum ontbreekt.....	43
3.3	Titel	43
3.3.1	Bronnen die onderdeel zijn van een groter geheel	43
3.3.2	Op zichzelf staande bronnen	44
3.3.3	Beschrijving tussen blokhaken.....	44
3.3.4	Titel ontbreekt.....	45
3.4	Bron	45
3.4.1	Uitgever	45
3.4.2	Titel van een groter geheel.....	46
3.4.3	Bijdragers aan een groter geheel.....	47
3.4.4	Versienummer(s)	47
3.4.5	Paginnummer(s).....	48
3.4.6	Fysieke locatie	48
3.4.7	DOI of URL.....	48
3.4.8	Bron ontbreekt	49
3.5	Bronnen met ontbrekende informatie	50
3.6	Uitzonderingen	51
3.6.1	Vertaalde bronnen	51
3.6.2	Herdrukke of heruitgegeven bronnen	51
3.6.3	Bron in een andere taal	51
3.6.4	Persoonlijke communicatie	52
3.7	De opmaak van de literatuurlijst	52
3.7.1	Alfabetisering	52
3.7.2	Afkortingen in de literatuurlijst	53
4	Voorbeelden per brontype	55
4.1	Het juiste brontype kiezen	56
4.2	Boeken.....	56
4.2.1	Boek	57
4.2.2	E-book of audioboek	58
4.2.3	Bundel of samengesteld boek als geheel	59

4.2.4	Religieuze en klassieke boeken.....	60
4.3	Hoofdstuk uit een bundel of woordenboek/encyclopedie ...	60
4.3.1	Hoofdstuk uit een bundel of samengesteld boek	61
4.3.2	Woordenboek of encyclopedie	61
4.4	Periodieke werken.....	62
4.4.1	Artikel uit wetenschappelijk tijdschrift (journal)	63
4.4.2	Tijdschriftartikel	64
4.4.3	Krantenartikel.....	65
4.5	Rapporten.....	65
4.5.1	(Onderzoeks)rapport.....	66
4.5.2	(Onderzoeks)rapport met individuele auteur en rapportnummer	67
4.5.3	Jaarverslag	67
4.5.4	Persbericht	67
4.6	Internetbronnen.....	68
4.6.1	Internetartikel.....	68
4.6.2	Webpagina	69
4.6.3	Wikipedia-artikel	69
4.7	Sociale media.....	70
4.7.1	Tweet	71
4.7.2	Twitterprofiel.....	71
4.7.3	Facebookpost	71
4.7.4	Facebookpagina	72
4.7.5	Instagrampost	72
4.7.6	Reddit en andere forums	73
4.7.7	TikTok	73
4.7.8	Reactie op sociale media	73
4.8	Audiovisuele bronnen	74
4.8.1	Online video.....	75
4.8.2	Film of documentaire.....	76
4.8.3	Tv-serie	76
4.8.4	Podcast.....	77
4.8.5	Muziek.....	78
4.8.6	Kunstwerk in een museum of op een website	80
4.8.7	Foto of illustratie	80
4.8.8	Kaarten	81
4.9	Overgenomen figuren en tabellen	81
4.10	Conferenties	83
4.10.1	Conferentiepapers (proceedings).....	83
4.10.2	Conferentiepresentatie	83

4.11 Juridische bronnen.....	84
4.11.1 Patenten	84
4.11.2 Wetten	85
4.11.3 Jurisprudentie	86
4.11.4 Kamerstukken	86
4.12 Overige brontypes.....	87
4.12.1 Scripties/proefschriften	87
4.12.2 Collegeslides	88
4.12.3 Recensies	88
4.12.4 Datasets.....	89
4.12.5 Software/app	89

1 Een introductie tot bronvermelding en de APA-stijl

Als je studiegerelateerde teksten schrijft, gebruik je informatie uit andermans werk. Dit kan bijvoorbeeld een krantenartikel, een blog, een wetenschappelijk artikel of informatie van het CBS zijn. Op het moment dat je dit doet, ben je verplicht om te verwijzen naar de bron waar je de informatie vandaan hebt. Dit doe je door middel van een bronvermelding.

Waarom gebruik je bronvermelding?

Het gebruik van een bronvermelding heeft vier doelen:

- Plagiaat voorkomen.
- De informatie in je tekst kracht bijzetten.
- Zorgen dat de lezer de bron op kan zoeken.
- De originele auteur eer toekennen.

Hoe werkt een bronvermelding?

Er zijn veel verschillende manieren waarop je bronvermelding kunt aanpakken, maar de meeste bronvermeldingen bestaan uit twee onderdelen:

1. Een korte verwijzing in de lopende tekst.
2. Een complete bronvermelding in de literatuurlijst.

Voor de APA-stijl geldt dat je in de tekst de achternaam van de auteur en het jaar van publicatie noemt. Bij citaten moet je ook het paginanummer noemen. In de literatuurlijst, die je aan het einde van je document plaatst, vermeld je de overige informatie waarmee een bron teruggevonden kan worden. Denk aan de titel van het werk of de bron waarin je de informatie gevonden hebt, zoals de naam van een krant en/of een URL.

1.1 Wat is de APA-stijl

De APA-stijl is een referentiestijl die is ontwikkeld door de American Psychological Association (APA). De APA-stijl is gericht op de Engelse taal en daarom is er een aantal regels dat niet goed past bij

het Nederlands. Ondanks dat is de APA-stijl de meest gebruikte referentiestijl in Nederland.

Naast regels voor bronvermeldingen schrijft de APA ook (schrijf)stijlregels en opmaakregels voor, maar omdat deze in Nederland niet veel gebruikt worden, focust deze handleiding zich uitsluitend op de regels voor bronvermeldingen.

1.2 Wijzigingen in de zevende editie

In het najaar van 2019 is de 7de editie van de APA-handleiding gepubliceerd. In de tien jaar sinds de voorgaande editie is een hoop veranderd in de academische wereld. APA speelt daar met de nieuwe editie op in. De richtlijnen zijn uitgebreid en verduidelijkt, met name op het gebied van online bronnen, en aangepast aan de manier waarop een lezer vandaag de dag naar een bron zoekt.

De belangrijkste wijzigingen op het gebied van bronvermeldingen zijn:

1. De vestigingslocatie van de uitgever van een boek wordt niet meer opgenomen in de bronvermelding.

6^e editie

Bregman, R. (2019). *De meeste mensen deugen*. Amsterdam, Nederland: De Correspondent.

7^e editie

Bregman, R. (2019). *De meeste mensen deugen*. De Correspondent.

2. De verwijzing in de tekst voor bronnen met drie of meer auteurs wordt na de eerste verwijzing ingekort. Je vermeldt dus alleen de naam van de eerste auteur gevolgd door 'et al.'

6° editie

Eerste verwijzing: (Bregman, Tokmetzis, & Mommers, 2018)

Volgende verwijzingen: (Bregman et al., 2018)

7° editie

Eerste verwijzing: (Bregman et al., 2018)

Volgende verwijzingen: (Bregman et al., 2018)

3. In de literatuurlijst worden maximaal twintig auteurs opgenomen (voorheen acht).

6° editie

Miller, T. C., Brown, M. J., Wilson, G. L., Evans, B. B., Kelly, R. S.,
Turner, S. T., . . . Lee, L. H. (2018).

7° editie

Miller, T. C., Brown, M. J., Wilson, G. L., Evans, B. B., Kelly, R. S.,
Turner, S. T., Lewis, F., Nelson, M. D., Cox, G., Harris, H. L.,
Martin, P., Gonzalez, W. L., Hughes, W., Carter, D., Campbell, C.,
Baker, A. B., Flores, T., Gray, W. E., Green, G., . . . Lee, L. H.
(2018).

4. Je gebruikt geen label meer voor een DOI in de bronvermelding. Je gebruikt nu de altijd de URL van de DOI.

6° editie

doi: 10.1080/02626667.2018.1560449

7° editie

<https://doi.org/10.1080/02626667.2018.1560449>

5. De titel van internetbronnen wordt *cursief* geschreven. Voeg na de titel de naam van de website toe als deze anders is dan de naam van de auteur, gescheiden met een punt en niet cursief.

Voorbeeld voor punt 5

6^e editie

Benders, L. (2020, 24 augustus). *Triangulatie (mixed methods) in je scriptie*. Geraadpleegd op 8 oktober 2020, van <https://www.scribbr.nl/onderzoeksmethoden/triangulatie-mixed-methods/>

7^e editie

Benders, L. (2020, 24 augustus). *Triangulatie (mixed methods) in je scriptie*. Scribbr. Geraadpleegd op 8 oktober 2020, van <https://www.scribbr.nl/onderzoeksmethoden/triangulatie-mixed-methods/>

6. De regels zijn verduidelijkt voor het vermelden van bijdragers anders dan auteurs of redacteurs. Bij een podcastaflevering vermeld je bijvoorbeeld de host, bij een aflevering van een tv-serie de schrijver en regisseur.

7. De richtlijnen voor verschillende soorten online bronnen zijn uitgebreid, bijvoorbeeld voor podcast(afleveringen), berichten op sociale media en YouTube-video's.

Voorbeelden voor punt 6 en 7

7^e editie

Rasker, L. (Host). (2020, 23 april). Gijsje van Bentum | 'Ik ben er heel diep ingegaan' (Nr. 5) [Podcastaflevering]. In *Dag voor Dag*. Liesbeth Rasker. Geraadpleegd op 28 april 2020, van <https://open.spotify.com/episode/2VONzr1WkbCtxHLffhfmL2>

Benioff, D. (Schrijver), Weiss, D. B. (Schrijver), & Sapochnik, M. (Regisseur). (2016, 26 juni). The winds of winter (Seizoen 6, Aflevering 10) [Aflevering tv-serie]. In D. Benioff & D. B. Weiss (Producers), *Game of thrones*. HBO.

Trump, D. J. (@realDonaldTrump). (2020, 14 augustus). *Today, we honor the brave Native American/First Nations soldiers who served our Nation and played a vital role* [Tweet]. Twitter. Geraadpleegd op 18 augustus 2020, van <https://twitter.com/realDonaldTrump/status/1294264832200515584>

2 Verwijzingen in de tekst

2.1 Wat is een verwijzing in de tekst?

Als je informatie uit een bron gebruikt in je tekst, moet je altijd een verwijzing in de tekst toevoegen. Deze verwijst de lezer naar een uitgebreidere bronvermelding in de literatuurlijst (hoofdstuk 3). Zo maak je de lezer duidelijk waar je de informatie vandaan hebt gehaald en dat deze niet zomaar verzonnen is. Bovendien voorkom je hiermee plagiaat en geef je de originele auteur de verdiende waardering.

Je kunt een verwijzing op twee manieren opnemen in je tekst: tussen haakjes of narratief. Aan het einde van een zin met informatie uit een bron plaats je tussen haakjes de achternaam van de auteur en het publicatiejaar. De verwijzing plaats je vóór de punt.

Mensen zijn van nature goedaardig (Bregman, 2019).

Je kunt de naam van de auteur ook in je zin verwerken. Je plaatst het publicatiejaar er dan tussen haakjes achter.

Bregman (2019) geeft aan dat mensen van nature goedaardig zijn.

In zeer uitzonderlijke gevallen kan het jaartal ook in de tekst opgenomen worden.

In 2019 schreef Bregman dat mensen van nature goedaardig zijn.

2.2 Onderdelen van een verwijzing in de tekst

Een verwijzing in de tekst bestaat altijd uit ten minste twee onderdelen: de achternaam van de auteur en het jaar van

publicatie. Als je een specifiek gedeelte van een bron gebruikt, bijvoorbeeld bij een citaat, moet je ook een plaatsaanduiding toevoegen, zoals een pagina- of hoofdstuknummer.

2.2.1 Auteur

Het eerste onderdeel van een verwijzing in de tekst is de achternaam van de auteur(s). Houd er rekening mee dat tussenvoegsels in het Nederlands beschouwd worden als onderdeel van de achternaam (zie sectie 3.1.1.1). Bovendien kan de auteur ook een organisatie zijn (zie sectie 3.1.3).

2.2.1.1 Meerdere auteurs

Bij een bron met twee auteurs ontstaat er een onderscheid tussen de verwijzing tussen haakjes en de narratieve verwijzing: in een verwijzing tussen haakjes gebruik je '&', in een narratieve verwijzing gebruik je 'en'.

Bedrijven bezitten meer gegevens dan je denkt (Tokmetzis & Van Mommers, 2016).

Tokmetzis en Van Mommers (2016) geven aan dat bedrijven meer gegevens bezitten dan je denkt.

Bij een bron met drie of meer auteurs neem je alleen de naam van de eerste auteur op in de verwijzing. Je schrijft de eerste achternaam, gevolgd door 'et al.', dat staat voor 'en anderen'.

Met handige technologie kun je makkelijk tweets verzamelen (Borra et al., 2013).

Borra et al. (2013) ontwikkelden software om tweets te verzamelen.

2.2.1.2 Organisatie als auteur

Het komt regelmatig voor dat een bron gemaakt is door een organisatie, zonder dat er een persoon is aangewezen als auteur. Je gebruikt in dat geval de naam van de organisatie als auteur. Het kan hierbij gaan om bijvoorbeeld een bedrijf, stichting of overheidsorgaan.

Afkorten van organisaties als auteur

Sommige organisaties zijn beter bekend onder hun afkorting. Zo wordt het Centraal Bureau voor de Statistiek afgekort als het CBS. Je kunt de afkorting in je eerste verwijzing introduceren en vanaf de tweede verwijzing de afkorting gebruiken.

Tussen haakjes

Eerste verwijzing

Uit de data blijkt... (Centraal Bureau voor de Statistiek [CBS], 2017).

Tweede verwijzing

Uit de data blijkt... (CBS, 2017).

Narratief

Eerste verwijzing

Uit data van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS, 2017) blijkt...

Tweede verwijzing

Uit data van het CBS (2017) blijkt...

2.2.1.3 Bron zonder auteur

Als de auteur van de bron niet bekend is, plaats je de titel van de bron op de plek van de auteur. De kernwoorden en het eerste woord schrijf je met een hoofdletter (*title case*). Als de titel van de

bron in de literatuurlijst cursief geschreven wordt, doe je dit in de verwijzing in de tekst ook (bijvoorbeeld bij boektitels en internetartikelen), anders plaats je deze tussen dubbele aanhalingstekens (bijvoorbeeld bij tijdschriftartikelen). Als de titel erg lang is, kort je deze in de verwijzing af.

Dit internetartikel heeft geen auteur (*De Zorg Gaat Achteruit*, 2020)

Dit tijdschriftartikel heeft geen auteur (“Boa’s Houden Boetes op Zak”, 2020)*

*De volledige titel van dit artikel is “Boa’s houden boetes op zak vanwege coronamisstap Grapperhaus”.

Alleen als de auteur specifiek als ‘onbekend’ of ‘anoniem’ wordt vermeld, gebruik je deze aanduiding als naam van de auteur.

De overheid en de media spelen onder één hoedje (Anoniem, 2020).

2.2.2 Publicatiejaar

Het tweede vaste onderdeel van een verwijzing in de tekst is het publicatiejaar. Hoewel de publicatiedatum van de bron gedetailleerder kan zijn dan alleen het jaartal, gebruik je in de verwijzing in de tekst altijd alleen het jaartal.

(Smits, 2020)

Smits (2020)

2.2.2.1 Bron zonder datum

Als de bron geen publicatiedatum heeft, gebruik je de afkorting ‘z.d.’ voor ‘zonder datum’.

Uit onderzoek blijkt dat de zomers in Nederland steeds warmer worden (Smits, z.d.).

2.2.3 Paginanummers

Het toevoegen van een paginanummer aan een verwijzing is verplicht als je citeert (zie sectie 2.3.2). Als je informatie uit een specifiek gedeelte van een bron parafraseert (zie sectie 2.3.1), wordt het aangemoedigd, maar is het niet verplicht. Als je een bron als geheel gebruikt, hoef je geen paginanummer toe te voegen.

Als je verwijst naar één pagina gebruik je **bijvoorbeeld** 'p. 16' (één p), bij meerdere pagina's 'pp. 16-18' (twee p's).

Citaten

De jaarwisseling in Amsterdam was “erg gemoedelijk en sfeervol” (Smits, 2020, p. 12).

Smits (2020) beschrijft de jaarwisseling in Amsterdam als: “erg gemoedelijk en sfeervol” (p. 12).

Parafrases

Het blijkt dat de resultaten van het Milgram-experiment vaak verkeerd gepresenteerd worden (Bregman, 2019, pp. 120-125).

Bregman (2019) toont aan dat de resultaten van het Milgram-experiment vaak verkeerd gepresenteerd worden (pp. 120-125).

2.2.3.1 Bron zonder paginanummers

Als je een paginanummer moet (of wilt) toevoegen, maar de bron heeft geen paginanummers, kun je gebruikmaken van andere plaatsaanduiders om de lezer naar het juiste gedeelte van de tekst te wijzen, bijvoorbeeld:

Hoofdstuknummer (Smits, 2020, **Hoofdstuk 3**).

Paragraafnummer (Janssen, 2018, **par. 1-2**).

Naam van kop of sectie (Van Dop, 2012, **Conclusie sectie**).

Tijdstempel, bij audiovisueel materiaal (Peters, 2015, **1:18**).

Slidenummer voor presentaties (De Haan, 2020, **Slide 5**).

Tabellen (Groenewegen, 2010, **Tabel 3**).

2.3 Bronnen verwerken in je tekst

Je kunt informatie uit een bron op twee manieren in je tekst verwerken, namelijk door te parafraseren of door te citeren. Parafraseren is de methode die je over het algemeen het vaakst zal gebruiken.

2.3.1 Parafraseren

Parafraseren is het in je eigen woorden opschrijven van ideeën van een ander. Je gebruikt deze methode om informatie van één of meerdere bronnen samen te vatten en te vergelijken, zonder de tekst letterlijk te kopiëren.

Je zult de meeste informatie uit bronnen die je gebruikt parafraseren, omdat je op deze manier kunt zorgen dat:

- het duidelijk is dat je de informatie uit de bron goed begrijpt;
- je informatie uit verschillende bronnen efficiënt kan samenvatten en analyseren;
- je eigen inbreng prominent blijft in de tekst.

In een parafraze gebruik je eigen woorden en daarom zijn hier geen uitgebreide regels voor. Wel is het belangrijk dat je de originele betekenis van een geparafraseerde passage intact laat.

2.3.2 Citeren

Een citaat is een stuk tekst dat je direct overneemt uit de bron. Je gebruikt dit doorgaans alleen als je begrippen wilt definiëren, als parafaseren de inhoud van de tekst zou schaden of als je een argument wilt ondersteunen.

2.3.2.1 Citaat van minder dan veertig woorden

Een citaat staat altijd tussen dubbele aanhalingstekens en bij de bronvermelding vermeld je het paginanummer.

De crisis van 2008 wordt beschreven als: "een ramp voor de middenklasse" (Hansen, 2018, p. 12).

Hansen (2018) beschrijft de crisis van 2008 als: "een ramp voor de middenklasse" (p. 12).

2.3.2.2 Citaat van meer dan veertig woorden

Als je een citaat van meer dan veertig woorden gebruikt, plaats je het in een aparte paragraaf (blok) en laat je deze inspringen. Als het blok citaat uit meerdere alinea's bestaat, laat je de eerste regel van iedere volgende alinea extra inspringen. Je laat de dubbele aanhalingstekens weg en plaatst de bronvermelding na de punt in plaats van ervoor.

Het tweejarig bestaan van Scribbr werd breed uitgemeten in de pers: Scribbr bestaat nu twee jaar en dat wordt gevierd met de introductie van een nieuwe versie van de APA Generator. Nu steeds meer studenten dankbaar gebruikmaken van de APA Generator werd het hoog tijd voor een nieuwe versie, aldus de oprichters.

De APA Generator is erg populair omdat de APA-stijl veel uitzonderingen kent. Hierdoor is het voor veel studenten lastig om de APA-stijl goed onder de knie te krijgen. Daarnaast besparen veel studenten met de APA Generator erg veel tijd. (Schlagers, 2014, p. 3)

2.3.2.3 Wijzigingen in een citaat maken

Een citaat neem je letterlijk over uit de bron en daarom wijzig je het in principe niet. Een aantal uitzonderingen wordt hieronder beschreven. Let altijd op dat de betekenis van het citaat niet verandert door jouw aanpassing.

Een spelfout tonen

Als er in de bron een spelfout staat, mag je deze niet wijzigen, maar je kunt de lezer wel laten weten dat je op de hoogte bent. Dit doe je door het woordje '[sic]' toe te voegen na de fout, tussen blokhaken en cursief geschreven.

“De onderzoekers **[sic]** in ons lab focussen tegenwoordig vooral op een medicijn tegen corona. Ook wordt er getest met het maken van nieuwe varianten van het virus. Dat is een verandering ten opzichte van vorig jaar” (Smits, 2020, p. 12).

Een deel weglaten

Als slechts een deel van het citaat relevant is voor jouw tekst, kun je het overbodige gedeelte weglaten. Je vervangt het gedeelte dat je weglaat dan door drie punten, gescheiden door spaties. Dit wordt het beletselteken genoemd.

“De onderzoekers in ons lab focussen tegenwoordig vooral op een medicijn tegen corona. ... Dat is een verandering ten opzichte van vorig jaar” (Smits, 2020, p. 12).

Iets toevoegen

Het kan zijn dat je iets wilt toevoegen om het citaat voor de lezer te verduidelijken, bijvoorbeeld als je 'hij' of 'zij' wilt vervangen door een naam. Je schrijft de toevoeging dan tussen blokhaken.

“De onderzoekers in het **[Pharming]** lab focussen tegenwoordig vooral op een medicijn tegen corona. Ook wordt er getest met het maken van nieuwe varianten van het virus. Dat is een verandering ten opzichte van vorig jaar” (Smits, 2020, p. 12).

Nadruk leggen

Je kunt nadruk leggen op een woord in een citaat door het cursief te schrijven. Erachter schrijf je tussen blokhaken ‘nadruk toegevoegd’.

“De onderzoekers in ons lab focussen *tegenwoordig* **[nadruk toegevoegd]** vooral op een medicijn tegen corona. Ook wordt er getest met het maken van nieuwe varianten van het virus. Dat is een verandering ten opzichte van vorig jaar” (Smits, 2020, p. 12).

2.3.3 Verwijzing bij een opsomming

Bij een opsomming plaats je de bron achter het laatste onderdeel van de opsomming. Als de opsomming gebaseerd is op verschillende bronnen, plaats je de bron achter het betreffende onderdeel.

De volgende selectie komt tot stand:

- angst;
- druk;
- onzekerheid;
- machteloosheid;
- inlevingsvermogen **(Roberts et al., 2016)**.

Uit de literatuur komen de volgende twee basiskennmerken:

- Consumenten ervaren meer risico bij online aankopen **(Schrijvers et al., 2016)**.
- Jonge consumenten ervaren geen extra risico bij online aankopen **(Van Galen, 2016)**.

2.3.4 Verwijzing bij en naar een figuur of tabel

Ongeacht de gebruikte bron is het belangrijk dat je in de tekst op de juiste manier verwijst naar een figuur of tabel. Dit doe je door je figuren en tabellen te nummeren en in de tekst het nummer van de figuur of tabel te noemen. Bovendien schrijf je het woord figuur of tabel met een hoofdletter.

Goed

In Figuur 5 wordt de situatie beschreven aan de hand van het vijfkrachtenmodel.

De resultaten wijzen op statistische significantie (zie Tabel 3).

Fout

In onderstaande figuur wordt de plattegrond getoond.

De uitkomsten van de test waren overwegend positief (zie bovenstaande tabel).

Als je gebruikmaakt van figuren of tabellen zijn er twee opties: een zelfgemaakte of een (aangepast) overgenomen figuur/tabel.

2.3.4.1 Zelfgemaakte figuren en tabellen

Als je de figuur of tabel zelf gemaakt hebt, hoeft deze uiteraard geen bronvermelding te hebben. Wel kan het zo zijn dat je informatie die zich in de figuur of tabel bevindt uit een bron gehaald hebt, bijvoorbeeld als je een bepaald model gebruikt of als je data uit een bron gehaald hebt. In dat geval zet je de bronvermelding in de lopende tekst.

In Figuur 5 wordt de situatie beschreven aan de hand van het vijfkrachtenmodel (Porter, 1985).

2.3.4.2 Overgenomen of aangepast overgenomen figuren en tabellen

Als je een figuur of tabel letterlijk overneemt uit een bron of als je slechts enkele wijzigingen maakt, voeg je een noot als bijschrift onder de figuur of tabel toe, als een soort citaat. Deze noot is uitgebreider dan een gewone verwijzing in de tekst en lijkt meer op een bronvermelding in de literatuurlijst. Naast deze noot wordt de bron waaruit je de figuur of tabel hebt overgenomen op reguliere wijze toegevoegd aan de literatuurlijst.

Overgenomen uit een wetenschappelijk artikel

Noot. Overgenomen uit “Twitter power: Tweets as electronic word of mouth,” door B. J. Jansen, M. Zhang, K. Sobel, en A. Chowdury, 2009, *Journal of the American society for information science and technology*, 60(11), p. 2170 (<https://doi.org/10.1002/asi.21149>).

Aangepast overgenomen uit een boek

Noot. Aangepast overgenomen uit *De meeste mensen deugen* (p. 189), door R. Bregman, 2019, De Correspondent.

Raadpleeg voor voorbeelden van noten voor verschillende brontypes sectie 4.9.

2.3.5 Meerdere bronnen in één verwijzing

Als je voor één stuk tekst meerdere bronnen hebt gebruikt, kun je deze in één verwijzing tussen haakjes plaatsen. Je scheidt de bronnen met een puntkomma en rangschikt ze op alfabet.

Verschillende onderzoeken tonen aan dat de gemiddelde temperatuur op aarde stijgt (Andriessen, 2012; Kranenborg, 2009; Smits, 2020).

2.4 Het herhalen van verwijzingen in de tekst

Als je in een paragraaf meerdere keren dezelfde bron gebruikt, mag je bij een narratieve verwijzing het publicatiejaar weglaten. Bij een verwijzing tussen haakjes kan dit niet.

Onderzoek van **Van Hamel (2020)** toont aan studenten het ontspannen vinden om college vanuit huis te volgen. **Van Hamel** ontdekte ook dat online colleges een negatieve invloed op motivatie hebben. De conclusies wijzen uit dat het nodig is om een balans te vinden **(Van Hamel, 2020)**.

Let op: houd als regel aan dat het voor de lezer altijd duidelijk moet zijn welk onderdeel van de tekst bij welke bron hoort. Als je bijvoorbeeld andere bronvermeldingen tussendoor gebruikt, moet je de bronvermelding dus wel volledig plaatsen.

Soms is een hoofdstuk of een aantal paragrafen slechts op één bron gebaseerd, bijvoorbeeld bij gebruik van een specifieke onderzoeksmethode. Je kunt er dan voor kiezen in het begin aan te geven dat het betreffende gedeelte van je tekst op de bron gebaseerd is.

Dit hoofdstuk is gebaseerd op de regels voor onderzoek met de grounded theory-methode (Glaser & Strauss, 1967).

2.5 Uitzonderingen

2.5.1 Bronnen die geen gewone verwijzing in de tekst krijgen

Sommige informatie die je uit een bron haalt, krijgt geen reguliere bronvermelding. Deze bronnen worden op een alternatieve wijze in

de tekst genoemd en worden niet opgenomen in de literatuurlijst. Dit geldt voor:

- persoonlijke communicatie (zie sectie 2.5.2);
- een verwijzing naar een website als geheel*;
  - Neem enkel de URL, tussen haakjes, op in de tekst:
Op de website van Scribbr (<https://www.scribbr.nl>) leer je veel over afstuderen.
- een verwijzing naar een periodieke uitgave (zoals een tijdschrift of krant) zonder dat er naar een specifieke uitgave of artikel verwezen wordt;
  - Schrijf de titel van de uitgave cursief:
Er is gezocht naar artikelen over racisme in *De Groene Amsterdammer*.
- veelgebruikte software of apps;
  - Denk bijvoorbeeld aan Microsoft Office, SPSS en WhatsApp.
  - Voeg, indien relevant, het versienummer toe, tussen haakjes:
De data is verwerkt met behulp van *IBM SPSS Statistics (versie 26)*.
- citaten van respondenten.
  - Geef aan in de tekst dat het citaat afkomstig is van een respondent, maar voeg geen verwijzing in de tekst of in de literatuurlijst toe, ook niet naar persoonlijke communicatie:
Respondent A beschrijft de ervaring als: ...

*Let op: deze methode is alleen bedoeld voor algemene verwijzingen. Als je een specifieke pagina geraadpleegd hebt, gebruik je een reguliere bronvermelding.

2.5.2 Persoonlijke communicatie: intranetbronnen, (hoor)colleges en privécorrespondentie

Als je een bron gebruikt die niet openbaar toegankelijk is voor de lezer van je tekst, kun je deze als persoonlijke communicatie beschouwen. Je kunt dit type gebruiken voor bijvoorbeeld

bestanden van het intranet van een (stage)bedrijf, informatie uit een college of van een digitale schoolomgeving zoals Canvas of Blackboard en voor persoonlijke gesprekken, e-mails of berichten.

De lezer van de tekst heeft geen toegang tot de bron. Je hoeft deze dan ook niet op te nemen in je literatuurlijst en beschrijft de bron als 'persoonlijke communicatie' in de tekst, met daarbij de datum. Zo weet de lezer wel dat je voor deze informatie een bron geraadpleegd hebt.

Intranet

Uit gegevens van Ahold (persoonlijke communicatie, 19 november 2019) blijkt...

College

In het college over micro-organismen werd duidelijk... (F. Vonk, persoonlijke communicatie, 8 september 2018).

Persoonlijk gesprek

Op advies van de CEO werd besloten dat... (B. van Beurden, persoonlijke communicatie, 2 maart 2019)

Let op: heeft de lezer wel toegang tot de gebruikte bron, kies dan voor een reguliere bronvermelding volgens de voorbeelden (zie hoofdstuk 4).

2.5.3 Vertaalde, herdrukte en heruitgegeven bronnen

Bij vertalingen en klassieke teksten komt het regelmatig voor dat een tekst volledig opnieuw uitgegeven wordt. In deze gevallen vermeld je zowel het originele jaar van uitgave als het nieuwe, gescheiden door een slash (/).

(Hobbes, 1651/2010)

Foucault (1975/1989)

2.5.4 Bron in een bron (indirecte verwijzing)

Als je informatie wilt gebruiken uit een bron waar een bronvermelding bij staat, kun je op zoek gaan naar de originele bron. Als je deze niet kunt vinden, mag je indirect verwijzen. Je vermeldt dan beide namen en voegt 'in' toe bij een parafrase en 'geciteerd in' bij een citaat. Als het jaartal van de originele bron niet bekend is, mag je het weglaten. In de literatuurlijst zet je alleen de bron die je geraadpleegd hebt.

“2013 was een moeilijk jaar”... (Van Driessen, 2014, **geciteerd in** Swaen, 2017).

Van Driessen (2014, **in** Swaen, 2017) beschrijft dat...

2.5.5 Auteurs met dezelfde achternaam

Als twee auteurs dezelfde achternaam hebben, voeg je hun voorletters toe om onderscheid te maken. Dit doe je ook als de bronnen uit een verschillend jaartal komen.

K. J. Driessen (2013) beschrijft net als **B.** Driessen (2007) ...

Verschillende studies (**B.** Driessen, 2007; **K. J.** Driessen, 2013) tonen aan...

2.5.6 Meerdere bronnen van dezelfde auteur

Als je meerdere bronnen van dezelfde auteur gebruikt, hoef je de naam niet elke keer te herhalen. Je zet het oudste jaartal als eerste in de verwijzing. Als de bronnen uit hetzelfde jaar komen, onderscheid je ze met een toevoeging (a, b, c, et cetera). De toevoeging gebruik je ook in de literatuurlijst (zie sectie 3.7.1).

Verschillende studies (Van Driessen, 1990, 2002, 2007) tonen aan...

Verschillende studies (Van Driessen, 2002a, 2002b) tonen aan...

2.5.7 Bronnen met hetzelfde format door 'et al.'

Als je twee (of meer) bronnen uit hetzelfde jaartal hebt met minstens drie auteurs, die er door het gebruik van 'et al.' hetzelfde uit komen te zien, zorg je dat ze te onderscheiden zijn door extra auteurs in de verwijzing te vermelden totdat de bronnen van elkaar verschillen.

Bregman, Mommers, Tokmetzis en Van der Linden wordt (Bregman, Mommers et al., 2019).

Bregman, Tokmetzis, Van der Linden en Pfauth wordt (Bregman, Tokmetzis et al., 2019).

Als er met de onderscheidende namen nog maar één overige naam overblijft, laat je 'et al.' weg en vermeld je de laatste naam.

Bregman, Mommers en Tokmetzis wordt (Bregman, Mommers, & Tokmetzis, 2019).

Bregman, Tokmetzis en Pfauth wordt (Bregman, Tokmetzis, & Pfauth, 2019).

3 Literatuurlijst

Iedere bron die je gebruikt en vermeldt in de tekst neem je op in je literatuurlijst. In de literatuurlijst staat een uitgebreide bronvermelding, waarmee het voor de lezer makkelijk is om de bron te vinden. De literatuurlijst plaats je na je tekst, maar vóór de bijlagen.

Een bronvermelding volgens de APA-stijl bestaat altijd uit vier elementen:

- **Auteur:** wie is verantwoordelijk voor de bron?
- **Publicatiedatum:** wanneer is de bron gepubliceerd?
- **Titel:** wat is de titel van de bron?
- **Bron:** waar is de bron te vinden?

Ieder element wordt in de bronvermelding afgesloten met een punt, behalve wanneer je een DOI of URL in het bron-element plaatst.

De bronvermelding voor een boek kan er bijvoorbeeld zo uitzien:

Bregman, R. (2019). *De meeste mensen deugen*. De Correspondent.

In dit hoofdstuk gaan we in op ieder onderdeel van een bronvermelding, de opmaak van een literatuurlijst en de uitzonderingen.

3.1 Auteur

De auteur is degene die verantwoordelijk is voor de bron. Dit kan een individu zijn, meerdere mensen, een organisatie (zoals een bedrijf, overheidsinstantie of werkgroep) of een combinatie hiervan. De auteur kan de schrijver van een tekst zijn, maar bijvoorbeeld ook de host van een podcast of de regisseur van een film.

3.1.1 Namen

Iedere naam van een auteur wordt omgedraaid. Je begint met de achternaam, gevolgd door een komma en de initialen, gescheiden door een punt en een spatie: **Smits, K. B. J.**

Je houdt dezelfde volgorde van auteurs aan als in de bron.

3.1.1.1 Tussenvoegsels

In het Nederlands kennen we veel namen met tussenvoegsels. Je kunt de tussenvoegsels beschouwen als onderdeel van de achternaam en schrijft het tussenvoegsel dus met een hoofdletter, ook in de verwijzing in de tekst. Heeft de naam twee tussenvoegsels? Het tweede onderdeel schrijf je dan wel met een kleine letter.

Foppe de Haan wordt **De Haan, F.**

Simone van der Helst wordt **Van der Helst, S.**

3.1.1.2 Voornamen gescheiden met een streepje

Als de voornaam van de auteur gescheiden is door een liggend streepje (-), gebruik het streepje dan ook in de initialen en laat de spatie weg: **Meerkamp, K.-J.**

3.1.1.3 Achtervoegsels en titels

Als de auteur een achtervoegsel heeft zoals Jr. of III voeg je deze bij de initialen, gescheiden door een komma: **Grootveld, K. K., Jr., & Kleinveld, K. K., III.**

Titels, zoals PhD, MA of Ir., laat je weg uit de bronvermelding.

3.1.1.4 Auteurs die bekend staan onder één naam

Als de auteur bekend staat onder één naam (bijvoorbeeld een artiestennaam), schrijf de naam dan uit zonder deze eventueel om te draaien: **Lady Gaga**, en niet Gaga, L.

3.1.1.5 Gebruikersnamen

De naam van een auteur kan ook een gebruikersnaam zijn (bijvoorbeeld een Twitter-handle). Als je de echte naam niet weet, kun je de gebruikersnaam gebruiken, inclusief eventuele leestekens: **@diwmotz**.

Ken je de echte naam wel, plaats dan de gebruikersnaam tussen blokhaken achter de gewone naam: **Hogenbosch, T.**
[@boswachtertijn].

3.1.2 Meerdere auteurs

Als de bron twee auteurs heeft, gebruik je een ampersand (&) om de auteurs te scheiden. Let op dat je na de initialen van de eerste auteur en vóór de ampersand een komma plaatst. Als je drie of meer auteurs hebt, som je de auteurs op gescheiden door een komma. De ampersand plaats je voor de laatste auteur.

In de literatuurlijst vermeld je maximaal twintig auteurs. Als een bron meer dan twintig auteurs heeft, kort je de lijst in door de eerste negentien te noemen, gevolgd door het beletselteken (. . .) en daarna de laatste auteur. Je gebruikt hierbij geen ampersand.

Aantal auteurs	Literatuurlijst	Verwijzing in de tekst
1	Swaen, B. (2018).	(Swaen, 2018) Swaen (2018)
2	Swaen, B., & Smits, L. M. (2018).	(Swaen & Smits, 2018) Swaen en Smits (2018)
3 - 20	Swaen, B., Smits, L. M., & Driessen, K. (2018).	(Swaen et al., 2018) Swaen et al. (2018)
21 of meer	Swaen, B., Smits, L. M., Driessen, K., LaBrode, M., Jonker, S., Corrieri, L., Weiss, D. B., Bregman, R., Liu, J., Huntelaar, K.-J., Sneijder, W., Van Dijk, V., Draws, L., Theel, M., McCombes, S., Debret, J., Streefkerk, R., De Jong, F., De Ligt, M., . . . Friesen, N. (2018).	(Swaen et al., 2018) Swaen et al. (2018)

3.1.3 Organisatie als auteur

Als de auteur een organisatie is, schrijf je de naam van de organisatie altijd helemaal uit. Je gebruikt dus geen afkortingen zoals CBS voor Centraal Bureau voor de Statistiek (in tegenstelling tot bij de verwijzing in de tekst; sectie 2.2.1.2).

Let op: als de bron geschreven is door meerdere organisaties, gebruik je géén komma voor de ampersand: **Centraal Bureau voor de Statistiek & Ministerie van Financiën.**

3.1.4 Aanvullende informatie over de rol van de auteur(s)

Voor sommige brontypes is het niet direct duidelijk wie de auteur is. Bijvoorbeeld voor een film (schrijver(s) en/of regisseur(s)) of bundel (schrijvers van hoofdstukken en/of redacteur(en)). In deze gevallen

geef je in het auteur-element ook de functie van de betreffende auteur aan.

Benioff, D. (Schrijver), Weiss, D. B. (Schrijver), & Sapochnik, M. (Regisseur).

Driessen, K. (Red.).

Bekijk voor een compleet overzicht de voorbeelden per brontype (zie hoofdstuk 4).

3.1.5 Auteur ontbreekt

Als je geen auteur kunt vinden, zet je de titel op de plaats van de auteur. De titel behoudt de opmaakregels van een gewone bronvermelding met betrekking tot cursiveren (zie sectie 3.3). De titel van een boek wordt bijvoorbeeld cursief geschreven, ook op de plaats van de auteur.

Let op: in tegenstelling tot bij de verwijzing in de tekst (sectie 2.2.1.3), behoud je in de literatuurlijst het reguliere hoofdlettergebruik (*sentence case*).

3.2 Publicatiedatum

De publicatiedatum bestaat over het algemeen uit een jaartal, maar voor bronnen waarvan je een specifiekere datum weet (bijvoorbeeld veel internetartikelen; sectie 4.6), kun je ook de maand en de dag toevoegen.

Je schrijft de datum tussen haakjes, gevolgd door een punt, en begint altijd met het jaartal.

(2020, 12 augustus).

(2020, augustus).

(2020).

3.2.1 Datum van raadplegen

De Amerikaanse APA-richtlijnen schrijven voor dat je alleen een raadpleegdatum toevoegt voor bronnen die regelmatig worden gewijzigd, zoals socialemediaprofielen, pagina's met statistieken en online woordenboeken.

Echter, in de praktijk is het lastig om te bepalen of je met een veranderlijke bron te maken hebt. Daarom voeg je voor de duidelijkheid altijd een datum van raadplegen toe voor online bronnen. Je vermeldt deze vóór de URL naar de bron.

Van Dale. (z.d.). Plagiaat. In *Van Dale Online*. Geraadpleegd op 4 september 2020, van <https://www.vandale.nl/gratis-woordenboek/nederlands/betekenis/plagiaat>

Als de bron een duidelijk aangegeven 'laatst bijgewerkt'-datum heeft, gebruik je deze datum als publicatiedatum. Let hierbij op dat je dit alleen doet als je zeker weet dat deze datum bij de door jou gebruikte informatie hoort, en niet bij de website in het algemeen.

3.2.2 Ongepubliceerde bronnen

Voor bronnen die (nog) niet officieel gepubliceerd zijn, gebruik je het jaar waarin de bron gemaakt is. Achter de titel vermeld je dan tussen blokhaken dat de bron nog niet gepubliceerd is. Als de bron wel al geaccepteerd is voor publicatie, maar nog niet officieel gepubliceerd is, gebruik je 'ter perse' op de plek van de datum ('*in press*' in het Engels). Dit komt vooral voor bij wetenschappelijke artikelen.

Zhang, Z. (ter perse). Competitive Pricing Strategies for Software and SaaS Products. *Information & Management*.

3.2.3 Datum ontbreekt

Als de bron geen publicatiedatum heeft, schrijf je 'z.d.' op de plaats van de datum. Dit staat voor 'zonder datum'.

3.3 Titel

In de titel gebruik je alleen een hoofdletter voor het eerste woord en voor woorden die altijd met een hoofdletter geschreven worden, zoals namen (*sentence case*). Dit geldt ook als de titel in de bron zelf wel op meer plekken hoofdletters gebruikt. De titel van een bron kan in twee categorieën worden opgedeeld: bronnen die onderdeel zijn van een groter geheel en bronnen die op zichzelf staan.

3.3.1 Bronnen die onderdeel zijn van een groter geheel

Een bron die onderdeel is van een groter geheel is bijvoorbeeld een hoofdstuk van een boek of bundel, een tijdschrift- of krantenartikel of een aflevering van een serie.

- ✓ De titel wordt niet cursief geschreven.
- ✓ Je sluit het titel-element af met een punt.
- ✓ De titel van het grotere geheel wordt in het bron-element geplaatst (zie sectie 3.4.2).

Hoofdstuk in een samengesteld boek

Gaffney, D., & Puschmann, C. (2014). *Data collection on Twitter*. In K. Weller, A. Bruns, J. Burgess, M. Mahrt, & C. Puschmann (Reds.), *Twitter and society* (pp. 55-67). Peter Lang Publishing.

Tijdschriftartikel

Tielbeke, J. (2020, 26 februari). **Alleen de wetgever kan surveillancekapitalisten beteugelen**. *De Groene Amsterdammer*, 144(9). Geraadpleegd op 28 februari 2021, van <https://www.groene.nl/artikel/alleen-de-wetgever-kan-surveillancekapitalisten-beteugelen>

3.3.2 Op zichzelf staande bronnen

Een op zichzelf staande bron is bijvoorbeeld een boek, rapport, scriptie of film.

- ✓ De titel wordt *cursief* geschreven.
- ✓ Indien aanwezig kun je na de titel, tussen haakjes en niet cursief, extra informatie toevoegen: de editie (ed.), druk (dr.) en het volume (vol.).
- ✓ Je sluit het titel-element af met een punt.

Verhoeven, N. (2018). ***Wat is onderzoek?*** (6e dr.). Boom.

3.3.3 Beschrijving tussen blokhaken

Voor sommige brontypes voeg je ter verduidelijking achter de titel van de bron een beschrijving toe tussen blokhaken. Dit is bijvoorbeeld het geval bij online media, (audio)visuele bronnen, scripties en software.

Scribbr. (2020, 5 augustus). *Zo maak je een goede structuur voor je scriptie* **[Video]**. YouTube. Geraadpleegd op 11 augustus 2020, van https://www.youtube.com/watch?v=8h2Rt_wvs04

Bekijk de voorbeelden per brontype voor het complete overzicht (hoofdstuk 4).

3.3.4 Titel ontbreekt

Als jouw bron geen titel heeft, geef je een beschrijving van de bron tussen blokhaken, bijvoorbeeld bij een kunstwerk: [Schilderij van een zwaan].

3.4 Bron

Het bron-element toont de lezer waar de bron gevonden kan worden. Het element bestaat uit een aantal verschillende onderdelen die de bron vindbaar maken voor de lezer. Niet elk brontype bevat alle onderdelen. De specifieke voorbeelden per brontype kunnen in hoofdstuk 4 geraadpleegd worden.

3.4.1 Uitgever

Bronnen die op zichzelf staan, zoals boeken, rapporten, webpagina's en films, bevatten altijd informatie over de uitgever. Dit kan bijvoorbeeld de uitgeverij van een boek zijn, of de naam van een website. Je schrijft de naam zoals deze in de bron is weergegeven, maar laat toevoegingen die betrekking hebben op de bedrijfsstructuur, zoals 'Inc.' of 'BV', weg. Sluit het onderdeel af met een punt.

Boek

Bregman, R. (2019). *De meeste mensen deugen*. De Correspondent.

Webpagina

Benders, L. (2020, 24 augustus). *Triangulatie (mixed methods) in je scriptie*. Scribbr. Geraadpleegd op 30 augustus, van <https://www.scribbr.nl/onderzoeksmethoden/triangulatie-mixed-methods/>

3.4.1.1 Voorkomen van dubbele informatie

Het komt regelmatig voor dat de auteur en de uitgever dezelfde naam hebben, bijvoorbeeld op nieuwswebsites als NOS.nl. Om herhaling te voorkomen, kun je de uitgever in dat geval weglaten in het bron-element.

NOS. (2020, 2 september). *Oppositie fel over publicatie nieuwe foto's Grapperhaus*. Geraadpleegd op 4 september 2020, van <https://nos.nl/artikel/2346416-oppositie-fel-over-publicatie-nieuwe-foto-s-grapperhaus.html>

3.4.2 Titel van een groter geheel

Veel bronnen verschijnen als onderdeel van een groter geheel, zoals een (wetenschappelijk) tijdschriftartikel in een tijdschrift of een krantenartikel in een krant. Andere voorbeelden zijn een hoofdstuk uit een samengesteld boek of bundel, en een aflevering van een tv-serie. Je neemt de titel van het grotere geheel cursief op in het bron-element.

Wetenschappelijk tijdschrift

Weltevrede, E., & Borra, E. (2016). Platform affordances and data practices: The value of dispute on Wikipedia. *Big Data & Society*, 3(1), 1-16. <https://doi.org/10.1177/2053951716653418>.

Samengesteld boek

Law, J. (2008). Actor network theory and material semiotics. In B. S. Turner (Red.), *The new Blackwell companion to social theory* (pp. 141-158). Blackwell Publishing.

Let op: in de titel van periodieke werken (journals, tijdschriften en kranten; sectie 4.4) schrijf je alle kernwoorden en het eerste woord met een hoofdletter (*title case*). Dit geldt ook als het betreffende woord in de bron met kleine letter geschreven is. Bij titels van andere brontypes doe je dit niet.

3.4.3 Bijdragers aan een groter geheel

Als het grotere geheel relevante bijdragers heeft die anders zijn dan de auteur van jouw bron, voeg je deze ook toe, inclusief hun rol tussen haakjes. De initialen en achternaam hoeven niet omgedraaid te worden. Je geeft voor de namen met het woord 'in' ook aan dat jouw bron in dit grotere geheel verschenen is. Dit komt bijvoorbeeld vaak voor bij samengestelde boeken (redacteuren) en afleveringen van een tv-serie (producenten).

Samengesteld boek

Gaffney, D., & Puschmann, C. (2014). Data collection on Twitter. **In K. Weller, A. Bruns, J. Burgess, M. Mahrt, & C. Puschmann (Reds.),** *Twitter and society* (pp. 55-67). Peter Lang Publishing.

Aflevering tv-serie

Benioff, D. (Schrijver), Weiss, D. B. (Schrijver), & Sapochnik, M. (Regisseur). (2016, 26 juni). The winds of winter (Seizoen 6, Aflevering 10) [Aflevering tv-serie]. **In D. Benioff & D. B. Weiss (Producenten),** *Game of thrones*. HBO.

3.4.4 Versienummer(s)

De meeste periodieke werken hebben een uitgave- en volumenummer/jaargang (*issue* en *volume* in het Engels). Het volumenummer zet je cursief achter de titel, met direct erachter het uitgavenummer, dat je niet cursief schrijft.

Daarnaast bevat een bundel regelmatig informatie over de editie. Het editienummer zet je tussen haakjes achter de titel van het grotere geheel.

Voorbeelden hiervan vind je in sectie 3.4.5 over paginanummer(s).

3.4.5 Paginanummer(s)

Om aan te geven waar in een groter geheel jouw bron zich bevindt, geef je ook de paginanummers van de bron op. Je plaatst deze afhankelijk van het brontype inclusief 'p.' of 'pp.' en tussen haakjes, of zonder 'p.' of 'pp.' en niet tussen haakjes.

Wetenschappelijk artikel

Plantin, J.-C., Lagoze, C., Edwards, P. N., & Sandvig, C. (2016). Infrastructure studies meet platform studies in the age of Google and Facebook. *New Media & Society*, 20(1), 293-310.

Samengesteld boek

Belsey, C. (2006). Poststructuralism. In S. Malpas & P. Wake (Reds.), *The Routledge companion to critical theory* (3e ed., pp. 51-61). Routledge.

3.4.6 Fysieke locatie

Voor bronnen waarbij een specifieke locatie behulpzaam is om de bron terug te vinden (zoals een conferentiepresentatie of kunstwerk in een museum; secties 4.10.2 en 4.8.6) voeg je de stad, staat (voor VS) en land toe.

Conferentiepresentatie

Kroes, N. (2016, 24-28 mei). *Welkomstwoord* [Conferentiepresentatie]. Startup Fest Europe, Amsterdam, Nederland.

Kunstwerk in museum

Dali, S. (1931). *The persistence of memory* [Schilderij]. Museum of Modern Art, New York, NY, Verenigde Staten.

3.4.7 DOI of URL

Nu veel bronnen online te vinden zijn, is het makkelijk om de bron via een DOI of URL in de bronvermelding terug te vinden. Voeg dus altijd een DOI of URL toe als je een bron online geraadpleegd hebt.

- **DOI:** <https://doi.org/10.1177/1461444816661553>
- **URL:** <https://www.scribbr.nl/modellen/swot-analyse/>

DOI staat voor '*digital object identifier*'. Het is een code waarmee een bron altijd teruggevonden kan worden. Deze staat meestal op de eerste pagina van een artikel, vlak bij de auteursrechtinformatie. De URL vind je terug in de adresbalk van je browser. Een DOI wordt vaak voor wetenschappelijke publicaties en soms voor boeken gebruikt. Voor overige publicaties komt een URL vaker voor.

Houd de volgende regels aan bij het gebruik van een DOI of URL in je bronvermelding:

- Indien beschikbaar voeg je altijd een DOI toe, ongeacht of je de bron on- of offline hebt geraadpleegd.
- Als een DOI beschikbaar is, gebruik je altijd de DOI en niet de URL.
- Zorg altijd dat de DOI of URL een hyperlink is, zodat de lezer de bron makkelijk kan terugvinden.
- Het protocol (<http://> of <https://>) van de DOI of URL moet worden vermeld.
- Voeg na de DOI of URL geen punt toe.
- Als een URL niet meer werkt en er geen alternatieve methode is om de bron terug te vinden, behandel je de bron alsof deze geen bron heeft (zie sectie [3.4.8](#)).
- Voeg in het geval van een URL ook een raadpleegdatum toe.

3.4.8 Bron ontbreekt

Als informatie voor het bron-element van jouw bron ontbreekt, kun je dit element niet in de literatuurlijst opnemen. Je behandelt de bron dan als persoonlijke communicatie (zie sectie [2.5.2](#)) of verwijdert de bron uit je document.

3.5 Bronnen met ontbrekende informatie

Het kan voorkomen dat je een of meer van de vier onderdelen van een bronvermelding voor jouw bron niet kunt achterhalen. APA heeft hier meestal een oplossing voor.

Alleen als je het bron-element niet kunt terugvinden, is dat een probleem. In dat geval moet de bron als persoonlijke communicatie (zie sectie 2.5.2) vermeld worden of verwijderd worden uit je document.

Ontbrekend onderdeel	Oplossing	Verwijzing in de tekst	Literatuurlijst
Auteur	Gebruik de titel op de plaats van de auteur.	(<i>Titel</i> , jaar) ("Titel", jaar)	<i>Titel.</i> (jaar). Bron. <i>Titel.</i> (jaar). Bron.
Datum	Gebruik 'z.d.' (zonder datum).	(Auteur, z.d.)	Auteur. (z.d.). Titel. Bron.
Titel	Beschrijf de bron tussen blokhaken.	([Beschrijving], jaar)	Auteur. (jaar). [Beschrijving]. Bron.
Auteur en datum	Zet de titel op de plaats van de auteur en 'z.d.'.	(<i>Titel</i> , z.d.) ("Titel", z.d.)	<i>Titel.</i> (z.d.). Bron. <i>Titel.</i> (z.d.). Bron
Auteur en titel	Gebruik de titelbeschrijving tussen blokhaken op de plaats van de auteur.	([Beschrijving], jaar)	[Beschrijving]. (jaar). Bron
Datum en titel	Gebruik 'z.d.' en de titelbeschrijving tussen blokhaken.	(Auteur, z.d.)	Auteur. (z.d.). [Beschrijving]. Bron

Ontbrekend onderdeel	Oplossing	Verwijzing in de tekst	Literatuurlijst
Auteur, datum en titel	Gebruik de titelbeschrijving tussen blokhaken op de plaats van de auteur, 'z.d.' en sluit dan direct af met de bron.	([Beschrijving], z.d.)	[Beschrijving]. (z.d.). Bron

3.6 Uitzonderingen

3.6.1 Vertaalde bronnen

Als je een vertaalde bron geraadpleegd hebt, schrijf je de bronvermelding in de taal van de vertaling. Je noemt de vertaler(s) direct achter de titel, tussen haakjes. Voeg aan het einde van de bronvermelding ook de originele publicatiedatum van de bron toe.

Malot, H. (2016). *Alleen op de wereld* (T. Fisscher, Vert.; 3e dr.). Pantheon.
(Originele bron gepubliceerd in 1878)

3.6.2 Herdrukke of heruitgegeven bronnen

Net als bij vertaalde bronnen wordt voor herdrukke en heruitgegeven bronnen aan het einde van de bronvermelding de originele publicatiedatum toegevoegd (zie sectie 3.6.1 hierboven).

3.6.3 Bron in een andere taal

Als je een bron hebt gebruikt in een taal die de lezer vermoedelijk niet begrijpt, moet je de titel vertalen. Achter de originele titel voeg je de vertaling tussen blokhaken toe.

Levy, M. (1999). *Et si c'était vrai* [Was het maar waar]. Robert Laffont.

Als de bron onderdeel is van een groter geheel (bijvoorbeeld bij een hoofdstuk uit een boek), hoef je alleen de titel van het onderdeel te vertalen, niet de titel van het grotere geheel.

3.6.4 Persoonlijke communicatie

Een bron is persoonlijke communicatie op het moment dat dit door jou verzamelde informatie is waartoe de lezer van je document geen toegang heeft. Voorbeelden hiervan zijn persoonlijke gesprekken en informatie uit een college of van een intranet. Je neemt deze bronnen niet op in de literatuurlijst, maar noemt ze wel in de tekst (zie sectie 2.5.2).

3.7 De opmaak van de literatuurlijst

In de literatuurlijst is één belangrijke opmaakregel om rekening mee te houden: als de bronvermelding twee of meer regels bevat, moet je de tekst vanaf de tweede regel laten inspringen:

Benioff, D. (Schrijver), Weiss, D. B. (Schrijver), & Sapochnik, M. (Regisseur). (2016, 26 juni). The winds of winter (Seizoen 6, Aflevering 10) [Aflevering tv-serie]. In D. Benioff & D. B. Weiss (Producers), *Game of thrones*. HBO.

Daarnaast zijn de alfabetisering en het correcte gebruik van afkortingen belangrijk.

3.7.1 Alfabetisering

Volgens de basisregel sorteer je bronvermeldingen op alfabet, gebaseerd op de achternaam van de eerste auteur. Tussenvoegsels tellen mee als onderdeel van de achternaam: Van Wal komt voor Verkerk.

De specifieke gevallen zijn als volgt:

- Auteurs met dezelfde achternaam worden gesorteerd op initialen.
- Meerdere bronnen van dezelfde auteur worden gesorteerd op eventuele volgende auteurs, waarbij minder auteurs voorgaan op meer auteurs.
- Als alle auteurs gelijk zijn, sorteer je op publicatiejaar, van oud naar recent. Bronnen zonder datum komen voor de jaartallen, ongepubliceerde bronnen (zoals die aangeduid met 'ter perse') erna.
- Bronnen van dezelfde auteur(s) met hetzelfde of geen publicatiejaar krijgen een toevoeging (2016a, 2016b, z.d.-a, z.d.-b, etc.).
  - De volgorde van de toevoeging (-a, -b, etc.) bepaal je in eerste instantie op basis van de datum: bronnen met alleen een jaar gaan voor op bronnen met een specifiekere datum. Specifiekere data worden op chronologische volgorde gesorteerd.
  - Als de datum gelijk is, kijk je naar de titel van de bron, waarbij je lidwoorden negeert. Je sorteert dan op alfabet.
- Bronnen zonder auteur, waarbij de titel op de plek van de auteur staat, worden op het eerste belangrijke woord in de titel gesorteerd. Je negeert lidwoorden.
  - Als de titel een cijfer bevat, behandel je het cijfer alsof het uitgeschreven zou zijn (4 wordt dus bij de V gesorteerd).

3.7.2 Afkortingen in de literatuurlijst

In de literatuurlijst worden standaard verschillende afkortingen gebruikt. In onderstaande tabel vind je een overzicht van de betekenis en de Engelse variant (te gebruiken als je in het Engels schrijft) voor de afkorting. Let op het hoofdlettergebruik.

Afkorting	Betekenis	Afkorting in het Engels
ed.	Editie	ed.
dr.	Druk	ed.

Afkorting	Betekenis	Afkorting in het Engels
herz. dr.	Herziene druk	Rev. ed.
Red. (Reds.)	Redacteur(en)	Ed. (Eds.)
Vert. (Verts.)	Vertaler(s)	Trans.
z.d.	Zonder datum	n.d.
p. (pp.)	Pagina('s)	p. (pp.)
par.	Paragraaf	para. (paras.)
Vol. (Vols.)	Volume (Volumes)	Vol. (Vols.)
Nr.	Nummer	No.

4 Voorbeelden per brontype

4.1 Het juiste brontype kiezen

De eerste stap bij bronvermelding is het kiezen van het juiste brontype. Als je een boek hebt gebruikt, is dat meestal niet moeilijk, maar met name bij online bronnen is het soms lastig te achterhalen. Is je bron een krantenartikel of een internetartikel? Valt dit pdf-document onder de noemer rapport? Belangrijk hierbij is dat je verder kijkt dan het medium: vraag jezelf af wat voor soort informatie het is en door wie het gepubliceerd is. Hoewel je de meeste bronnen waarschijnlijk online zult vinden, is de keuze voor het brontype 'internetartikel' eigenlijk een laatste redmiddel.

Ieder voorbeeld in dit hoofdstuk start met een korte uitleg over het brontype, zodat je kunt verifiëren of je het juiste type gekozen hebt. Overkoepelende brontypes, zoals boeken en periodieke werken, zijn voorzien van een tabel met een overzicht van veelvoorkomende invullingen van de bronvermelding.

4.2 Boeken

De standaard bronvermelding voor een boek is eenvoudig, maar kent een aantal varianten. Wil je naar een specifiek hoofdstuk van een boek verwijzen? Dit kun je in de verwijzing in de tekst aangeven met pagina- of hoofdstuknummers. Alleen voor samengestelde boeken en bundels maak je een aparte bronvermelding voor een hoofdstuk.

Auteur	Datum	Titel	Bron	
			Uitgever	DOI of URL
Auteur, A. A., & Auteur, B. B. Naam organisatie/groep. Redacteur, R. R. (Red.) Redacteur R. R., & Redacteur A. B. (Reds.)	(2020).	<i>Titel van boek.</i> <i>Titel van boek</i> (3e ed.). <i>Titel van boek</i> [Beschrijving]. <i>Titel van boek</i> (V. Vertaler, Vert.).	Naam uitgever.	https://doi.org/xxxx Geraadpleegd op xxx, van https://xxxxxx

4.2.1 Boek

In de literatuurlijst

Bregman, R. (2019). *De meeste mensen deugen*. De Correspondent.

In de tekst

(Bregman, 2019)

Bregman (2019)

4.2.1.1 Boek met editienummer

In de literatuurlijst

Bessant, J. R., & Tidd, J. (2015). *Innovation and entrepreneurship* (3e ed.). John Wiley & Sons.

In de tekst

(Bessant & Tidd, 2015)

Bessant en Tidd (2015)

4.2.1.2 Vertaald boek

In de literatuurlijst

Malot, H. (2016). *Alleen op de wereld* (T. Fisscher, Vert.; 3e dr.). Pantheon.
(Originele bron gepubliceerd in 1878)

In de tekst

(Malot, 1878/2016)
Malot (1878/2016)

Naast het vermelden van de vertaler in het titel-element voeg je ook de originele publicatiedatum toe aan het einde van de bron.

4.2.1.3 Boek in andere taal

In de literatuurlijst

Levy, M. (1999). *Et si c'était vrai* [Was het maar waar]. Robert Laffont.

In de tekst

(Levy, 1999)
Levy (1999)

Voeg tussen blokhaken en niet cursief de titel in het Nederlands toe aan de bronvermelding. Voor bronnen in het Engels hoef je dit niet te doen.

4.2.2 E-book of audioboek

Bij een boek dat je online geraadpleegd hebt, is het van belang dat je de DOI of raadpleegdatum en URL opgeeft. De toevoeging '[E-book]' of '[Audioboek]' kun je weglaten als de inhoud van het boek hetzelfde is als die van de gedrukte versie en je niet uit het boek citeert. Als je citeert, moet je namelijk een tijdstempel of alternatieve paginanummering gebruiken, die niet zou kloppen bij de gewone uitgave van het boek.

4.2.2.1 E-book

In de literatuurlijst

Rijneveld, M. L. (2018). *De avond is ongemak* [E-book]. Atlas Contact.
Geraadpleegd op 10 november 2020, van
<https://www.bol.com/nl/p/de-avond-is-ongemak/9200000088907622/>

In de tekst

(Rijneveld, 2018)
Rijneveld (2018)

4.2.2.2 Audioboek

In de literatuurlijst

Lubach, A. (2020). *Stoorzender* (A. Lubach, Verteller) [Audioboek].
Uitgeverij Podium. Geraadpleegd op 4 december 2020, van
<https://www.bol.com/nl/p/stoorzender/9300000008483399/>

In de tekst

(Lubach, 2020)
Lubach (2020)

4.2.3 Bundel of samengesteld boek als geheel

In de literatuurlijst

Turner, B. S. (Red.). (2008). *The new Blackwell companion to social theory*.
Blackwell Publishing.

In de tekst

(Turner, 2008)
Turner (2008)

Ter verduidelijking voeg je de rol van de redacteur tussen haakjes toe achter de naam.

4.2.4 Religieuze en klassieke boeken

Naar religieuze bronnen (zoals de Bijbel, Koran of Thora) en klassieke werken (zoals oude Griekse teksten of teksten van Shakespeare) wordt volgens de regels van een boek verwezen.

Vaak mist in deze bronnen informatie (zoals auteur of jaartal). Deze kun je volgens de standaard regels behandelen (zie sectie 3.5). Daarnaast is de uitzonderingsregel voor herdrukte bronnen van toepassing (zie sectie 3.6.2).

In de literatuurlijst

Bijbel. (z.d.). Online-Bijbel. Geraadpleegd op 20 november 2020, van <https://www.online-bijbel.nl/>

In de tekst

(*Bijbel*, z.d.)

Bijbel (z.d.)

In de literatuurlijst

Ovidius. (2018). *Metamorfosen* (M. d'Hane-Scheltema, Vert.). Uitgeverij van Oorscot. (Originele bron gepubliceerd in 8)

In de tekst

(Ovidius, 8/2018)

Ovidius (8/2018)

4.3 Hoofdstuk uit een bundel of woordenboek/encyclopedie

Gebruik dit format wanneer je verwijst naar een hoofdstuk uit een samengesteld boek (bundel), waarbij de hoofdstukken geschreven zijn door verschillende auteurs en samengevoegd zijn door een redacteur. Daarnaast kun je dit format gebruiken voor een artikel uit een encyclopedie of een woord uit een woordenboek.

Auteur	Datum	Titel	Bron	
			Uitgever en groter geheel	DOI of URL
Auteur, A. A., & Auteur, B. B. Naam organisatie.	(2020).	Titel van hoofdstuk.	In R. R. Redacteur (Red.), <i>Titel groter geheel</i> (pp. 12-25). Naam uitgever.	https://doi.org/xxxx Geraadpleegd op xxx, van https://xxxxxx

4.3.1 Hoofdstuk uit een bundel of samengesteld boek

In de literatuurlijst

Law, J. (2008). Actor network theory and material semiotics. In B. S. Turner (Red.), *The new Blackwell companion to social theory* (pp. 141-158). Blackwell Publishing.

In de tekst

(Law, 2008)

Law (2008)

Wil je verwijzen naar het gehele boek? Bekijk dan sectie [4.2.3](#).

4.3.2 Woordenboek of encyclopedie

Als je gebruikmaakt van een woordenboek of encyclopedie, zul je verwijzen naar een specifiek woord of artikel.

Als je een (online) encyclopedie gebruikt anders dan Wikipedia, gebruik je hetzelfde format als voor een woordenboek. De uitleg voor Wikipedia-artikelen vind je in sectie [4.6.3](#).

4.3.2.1 Online

In de literatuurlijst

Van Dale. (z.d.). Plagiaat. In *Van Dale Online*. Geraadpleegd op 4 september 2020, van <https://www.vandale.nl/gratis-woordenboek/nederlands/betekenis/plagiaat>

In de tekst

(Van Dale, z.d.)

Van Dale (z.d.)

4.3.2.2 Gedrukt

In de literatuurlijst

Van Dale. (2015). Elasticiteit. In *Groot woordenboek der Nederlandse taal A-I* (15e ed., p. 768).

In de tekst

(Van Dale, 2015)

Van Dale (2015)

4.4 Periodieke werken

Onder periodieke werken vallen alle bronnen die op regelmatige basis gepubliceerd worden, zoals wetenschappelijke tijdschriften (journals), tijdschriften en kranten. Als bepaalde onderdelen van het bron-element ontbreken (zoals een volumenummer), mag je deze weglaten.

Auteur	Datum	Titel	Bron	
			Informatie over periodiek werk	DOI of URL
Auteur, A. A., & Auteur, B. B. Naam organisatie/groep.	(2020). (2020, januari). (2020, 15 januari).	Titel van het artikel.	<i>Titel Periodiek, volume(uitgave), 15-27.</i>	https://doi.org/xxxx Geraadpleegd op xxx, van https://xxxxxx

4.4.1 Artikel uit wetenschappelijk tijdschrift (journal)

Je herkent deze artikelen vaak aan de naam van het tijdschrift, de DOI en de literatuurlijst aan het einde.

In de literatuurlijst

Jansen, B. J., Zhang, M., Sobel, K., & Chowdury, A. (2009). Twitter power: Tweets as electronic word of mouth. *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, 60(11), 2169-2188. <https://doi.org/10.1002/asi.21149>

In de tekst

(Jansen et al., 2009)
Jansen et al. (2009)

Als het artikel geen DOI heeft, voeg je een (stabiele) URL toe als vervanging of laat je de link weg.

4.4.1.1 Journal met artikelnummer (eLocator)

Sommige online gepubliceerde journals hebben geen paginanummers, maar een artikelnummer, ook wel eLocator genoemd. Als dit het geval is, schrijf je op de plaats van de paginanummers 'Artikel', gevolgd door het nummer. Eventuele paginanummers laat je weg uit de bronvermelding.

In de literatuurlijst

Jacomy, M., Venturini, T., Heymann, S., & Bastian, M. (2014). ForceAtlas2, a continuous graph layout algorithm for handy network visualization designed for the Gephi software. *PLoS ONE*, 9(6), Artikel e98679. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0098679>

In de tekst

(Jacomy et al., 2014)

Jacomy et al. (2014)

4.4.2 Tijdschriftartikel

4.4.2.1 Online

In de literatuurlijst

Van den Braak, S., Muntz, T., & Woutersen, E. (2019, 9 oktober). Niet douchen, niet eten. Spelen! *De Groene Amsterdammer*, 143(41). Geraadpleegd op 20 oktober 2020, van <https://www.groene.nl/artikel/niet-douchen-niet-eten-spelen>

In de tekst

(Van den Braak et al., 2019)

Van den Braak et al. (2019)

4.4.2.2 Gedrukt

In de literatuurlijst

Vandevoorde, J. (2020). Riesling & Rijnromantiek. *WineLife*, (67), 46-53.

In de tekst

(Vandevoorde, 2020)

Vandevoorde (2020)

4.4.3 Krantenartikel

Alleen artikelen van kranten die een fysieke uitgave hebben, vallen onder deze categorie. Artikelen van nieuwswebsites als NOS.nl en NU.nl vallen onder de categorie internetartikel (sectie 4.6.1).

4.4.3.1 Online

In de literatuurlijst

Speksnijder, C. (2020, 26 augustus). Helft ijsplaten Antarctica gevoelig voor afbreken. *De Volkskrant*. Geraadpleegd op 29 augustus 2020, van <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/helft-ijsplaten-antarctica-gevoelig-voor-afbreken~b51ce74e/>

In de tekst

(Speksnijder, 2020)
Speksnijder (2020)

4.4.3.2 Gedrukt

In de literatuurlijst

Voormolen, S. (2020, 6 november). Deze vis heeft Finnenspitzengefühl. *NRC*, p. 10.

In de tekst

(Voormolen, 2020)
Voormolen (2020)

Als je een artikel in een fysieke krant geraadpleegd hebt, noem je in plaats van de raadpleegdatum en URL het paginanummer of het nummer van het katern, bijvoorbeeld '12' of 'A2'.

4.5 Rapporten

Onder rapporten vallen (onderzoeks)rapporten uitgegeven door onderzoeksinstituten of overheidsinstanties (denk bijvoorbeeld aan

het RIVM of een ministerie), jaarverslagen en bijvoorbeeld persberichten. Vaak hebben dit soort bronnen een organisatie als auteur. Soms worden individuele auteurs genoemd.

Auteur	Datum	Titel	Bron	
			Naam website	URL
Auteur, A. A., & Auteur, B. B.	(2020).	<i>Titel van de bron.</i>	Naam uitgever/ website.	https://doi.org/xxxx
Naam organisatie/groep.	(2020, januari).	<i>Titel van de bron (Rapportnummer).</i>		Geraadpleegd op xxx, van https://xxxxxx
	(2020, 15 januari).	<i>Titel van de bron [Beschrijving].</i>		

4.5.1 (Onderzoeks)rapport

In de literatuurlijst

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. (2020). *Epidemiologische situatie COVID-19 in Nederland*. Geraadpleegd op 29 augustus 2020, van https://www.rivm.nl/sites/default/files/2020-10/COVID-19_WebSite_rapport_wekelijks_20201020_1141.pdf

In de tekst

(Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, 2020)
Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (2020)

In dit geval is het RIVM zowel auteur als uitgever en daarom wordt de organisatie niet ook als uitgever vermeld.

4.5.2 (Onderzoeks)rapport met individuele auteur en rapportnummer

In de literatuurlijst

Komen, C. M. D., & Wezenbeek, J. (2020). *Particulier gebruik van gewasbeschermingsmiddelen* (RIVM-briefrapport 2020-0071). Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu.
<https://doi.org/10.21945/RIVM-2020-0071>

In de tekst

(Komen & Wezenbeek, 2020)
Komen en Wezenbeek (2020)

4.5.3 Jaarverslag

In de literatuurlijst

Adyen. (2020). *2019 annual report*. Geraadpleegd op 29 augustus 2020, van <https://www.adyen.com/dam/jcr:5034df79-16cf-4b03-831c-72934fb24f18/Annual%2520Report%25202019%2520V5.93.pdf>

In de tekst

(Adyen, 2020)
Adyen (2020)

4.5.4 Persbericht

In de literatuurlijst

Rijksoverheid. (2020, 15 oktober). *Nieuwe burgemeester Terschelling* [Persbericht]. Geraadpleegd op 18 oktober 2020, van <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2020/10/16/nieuwe-burgemeester-terschelling>

In de tekst

(Rijksoverheid, 2020)
Rijksoverheid (2020)

4.6 Internetbronnen

De categorie internetbron gebruik je als je een online bron geraadpleegd hebt die niet in de overige categorieën past. Het is gemakkelijk om alles als internetbron te definiëren, omdat de meeste bronnen tegenwoordig online te raadplegen zijn. Heb je echter bijvoorbeeld een krantenartikel, tijdschriftartikel of boek online geraadpleegd, gebruik dan gewoon de voorbeelden van de betreffende categorie.

Auteur	Datum	Titel	Bron	
			Naam website	URL
Auteur, A. A., & Auteur, B. B. Naam organisatie/groep.	(2020). (2020, januari). (2020, 15 januari).	<i>Titel van de bron.</i>	Naam website.	Geraadpleegd op xxx van https://xxxxxx

4.6.1 Internetartikel

In deze categorie vallen artikelen die je op nieuwssites als NOS.nl of NU.nl vindt (zonder fysieke uitgave) en andere online artikelen die een specifieke publicatiedatum hebben.

In de literatuurlijst

Struijs, A. (2020, 1 september). *Wat is ethiek in de zorg?* Zorg voor beter. Geraadpleegd op 2 september 2020, van <https://www.zorgvoorbeter.nl/levensvragen-ouderen/wat-is-ethiek-zorg>

In de tekst

(Struijs, 2020)
Struijs (2020)

In de literatuurlijst

NU.nl. (2020, 2 oktober). *Amerikaanse president Trump en vrouw Melania testen positief op coronavirus*. Geraadpleegd op 4 oktober 2020, van <https://www.nu.nl/buitenland/6081194/amerikaanse-president-trump-en-vrouw-melania-testen-positief-op-coronavirus.html>

In de tekst

(NU.nl, 2020)

NU.nl (2020)

Als de auteur en de naam van de website gelijk zijn, laat je de websitenaam achter de titel weg. Dit komt vaak voor bij internetartikelen die geen specifieke auteur hebben.

4.6.2 Webpagina

Een webpagina is een specifieke pagina op een website. Deze heeft meestal geen aangewezen auteur of publicatiedatum. Je gebruikt dan de naam van de website of organisatie als auteur en 'z.d.'.

In de literatuurlijst

Scribbr. (z.d.). *Scriptie professioneel laten nakijken*. Geraadpleegd op 20 november 2020, van <https://www.scribbr.nl/nakijken/nederlands/>

In de tekst

(Scribbr, z.d.)

Scribbr (z.d.)

4.6.3 Wikipedia-artikel

In de literatuurlijst

American Psychological Association. (2018, 8 juli). In *Wikipedia*. Geraadpleegd op 10 oktober 2020, van https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=American_Psychological_Association&oldid=51918851

In de tekst

(“American Psychological Association”, 2018)

“American Psychological Association” (2018)

Gebruik de publicatiedatum en link van de gearchiveerde versie van het Wikipedia-artikel. Je kunt deze vinden door rechtsboven op ‘Geschiedenis’ te klikken en de juiste versie te selecteren.

4.7 Sociale media

Let op dat je alleen naar sociale media verwijst als je daadwerkelijk de betreffende post hebt gebruikt. Als je via sociale media een link naar een andere bron hebt gevonden, kun je direct naar de betreffende bron verwijzen.

Meestal gebruik je de inhoud van een post op sociale media als titel. Gebruik maximaal de eerste twintig woorden. Als de tekst emoji’s bevat, neem je deze over of beschrijf je de emoji tussen blokhaken.

Auteur	Datum	Titel	Bron	
			Naam website	URL
Auteur, A. A. [gebruikersnaam]. Naam organisatie/groep [gebruikersnaam]. Gebruikersnaam.	(2020, 15 januari).	<i>Titel van de bron</i> [Brontype]. <i>Eerste 20 woorden van de post</i> [Beschrijving inhoud]. [Beschrijving inhoud].	Naam website.	https://xxxxxx Geraadpleegd op xxx, van https://xxxxxx

4.7.1 Tweet

In de literatuurlijst

Rutte, M. [@MinPres]. (2020, 2 oktober). *Namens het kabinet wens ik president @realDonaldTrump en @FLOTUS een snel en volledig herstel van het coronavirus toe* [Tweet]. Twitter. Geraadpleegd op 4 oktober 2020, van <https://twitter.com/MinPres/status/1311979137792454656>

In de tekst

(Rutte, 2020)

Rutte (2020)

4.7.2 Twitterprofiel

In de literatuurlijst

Klaver, J. [@jesseklaver]. (z.d.). *Tweets* [Twitterprofiel]. Twitter. Geraadpleegd op 2 oktober 2020, van <https://twitter.com/jesseklaver>

In de tekst

(Klaver, 2020)

Klaver (2020)

4.7.3 Facebookpost

In de literatuurlijst

Zuckerberg, M. (2020, 19 september). *We've lost another hero. Thank you RBG for everything you've done for our country* [Link bijgevoegd] [Statusupdate]. Facebook. Geraadpleegd op 21 september 2020, van <https://www.facebook.com/zuck/posts/10112354898880401>

In de tekst

(Zuckerberg, 2020)

Zuckerberg (2020)

Beschrijf het type post tussen blokhaken achter de titel. Als een statusupdate bijvoorbeeld een link of foto bevat, vermeld je dit ook tussen blokhaken, vóór het type.

4.7.4 Facebookpagina

In de literatuurlijst

Artis. (z.d.). *Startpagina* [Facebookpagina]. Facebook. Geraadpleegd op 5 oktober 2020, van <https://www.facebook.com/Artis>

In de tekst

(Artis, z.d.)

Artis (z.d.)

Gebruik als titel de naam van het onderdeel van de Facebookpagina, bijvoorbeeld 'Startpagina', 'Over' of 'Foto's'.

4.7.5 Instagrampost

In de literatuurlijst

Grapperhaus, F. [@ferd.grapperhaus]. (2020, 20 augustus). *Deze week een goed en constructief gesprek gevoerd met de bioscoop -en theaterexploitanten. Hoe kunnen we met 1,5meter meer toeschouwers* [Foto]. Instagram. Geraadpleegd op 21 augustus 2020, van <https://www.instagram.com/p/CEHkq8UJULk>

In de tekst

(Grapperhaus, 2020)

Grapperhaus (2020)

Beschrijf het type post tussen blokhaken achter de titel.

4.7.6 Reddit en andere forums

In de literatuurlijst

Asianj1m. (2020, 22 oktober). *After the fires, Australia is healing!* [Foto bijgevoegd] [Online forumpost]. Reddit. Geraadpleegd op 24 oktober 2020, van https://www.reddit.com/r/wholesomememes/comments/jfu9j3/after_the_fires_australia_is_healing/

In de tekst

(Asianj1m, 2020)

Asianj1m (2020)

4.7.7 TikTok

In de literatuurlijst

Strijd, R. [@romeestrijd]. (2020, 12 mei). *My lippick* 🍷 [Video]. TikTok. Geraadpleegd op 19 mei 2020, van <https://www.tiktok.com/@romeestrijd/video/6825958407636339974>

In de tekst

(Strijd, 2020)

Strijd (2020)

4.7.8 Reactie op sociale media

In de literatuurlijst

Lucetto17. (2020, 22 oktober). *Bushfire season around the corner, still gotta be vigilant* [Reactie op forumpost]. Reddit. Geraadpleegd op 4 november 2020, van https://www.reddit.com/r/wholesomememes/comments/jfu9j3/after_the_fires_australia_is_healing/g9mimj8/

In de tekst

(Lucetto17, 2020)

Lucetto17 (2020)

Gebruik de inhoud van de reactie als titel, geef tussen blokhaken aan dat het een reactie is en gebruik indien mogelijk de aparte URL van de reactie. Als dit niet kan, gebruik je de URL van de originele post.

4.8 Audiovisuele bronnen

Voor veel audiovisuele bronnen geldt dat veel mensen aan de bron meewerken. Het is daarom niet altijd duidelijk wie de auteur(s) is/zijn. Bij ieder voorbeeld staat daarom aangegeven wie je als auteur noteert. Je vermeldt ook vaak de rol van de auteur tussen haakjes. Daarnaast voeg je achter de titel een beschrijving van de bron tussen blokhaken toe, zoals '[Film]' of '[Podcastaflevering]'.

Op zichzelf staande audiovisuele bronnen.

Auteur	Datum	Titel	Bron	
			Uitgever	URL
Auteur, A. A.	(2020).	<i>Titel van de bron</i>	Productiebedrijf.	Geraadpleegd op xxx, van
Auteur, A. A. (Rol).	(2010- heden)	[Brontype].	Label.	https://xxxxxx
	(2015- 2017)		Museum, Plaats, Land.	
	(2020, 15 januari).		Websitenaam.	

Audiovisuele bronnen die onderdeel zijn van een groter geheel.

Auteur	Datum	Titel	Bron	
			Uitgever	URL
Auteur, A. A.	(2020)	Titel van de aflevering	In P. P. Producent (Producent), <i>Titel tv-serie</i> .	Geraadpleegd op xxx, van https://xxxxxx
Auteur, A. A. (Rol).	(2020, 15 januari).	(Seizoen 1, Aflevering 2) [Brontype].	Productiemaatschappij.	
		Titel van de bron [Brontype].	In <i>Titel podcast</i> . Productiemaatschappij. Op <i>Titel album</i> . Label.	

4.8.1 Online video

In de literatuurlijst

Scribbr. (2020, 11 augustus). *Hoe schrijf je een perfecte conclusie* | Scribbr 🎓 [Video]. YouTube. Geraadpleegd op 24 augustus 2020, van https://www.youtube.com/watch?v=_51KqHScDY

In de tekst

(Scribbr, 2020)
Scribbr (2020)

In de literatuurlijst

De Jong, D. [Don]. (2020, 8 november). *WAT EEN DAG! HIJ KOOPT ZIJN DROOMAUTO!* [Video]. YouTube. Geraadpleegd op 20 november 2020, van <https://www.youtube.com/watch?v=sbEpHi4WXpo>

In de tekst

(De Jong, 2020)
De Jong (2020)

De organisatie of het individu dat de video heeft geüpload, is de auteur van een online video. Je hoeft de rol niet apart te vermelden. Indien bekend, kun je ook de naam van de uploader gebruiken. Je voegt de gebruikersnaam dan tussen blokhaken toe.

4.8.2 Film of documentaire

In de literatuurlijst

Orlowski, J. (Regisseur). (2020). *The social dilemma* [Film]. Exposure Labs.

In de tekst

(Orlowski, 2020)

Orlowski (2020)

De regisseur van een film is de auteur. Je vermeldt de rol tussen haakjes achter de naam.

4.8.3 Tv-serie

4.8.3.1 Gehele serie

In de literatuurlijst

Benioff, D., & Weiss, D. B. (Producenten). (2011-2019). *Game of thrones* [Tv-serie]. HBO.

In de tekst

(Benioff & Weiss, 2011-2019)

Benioff en Weiss (2011-2019)

De auteurs van een tv-serie als geheel zijn de (uitvoerend) producenten. Hun rol wordt tussen haakjes vermeld.

Let op: het publicatiejaar is de gehele looptijd van de serie. Je scheidt de jaartallen met een streepje. Als de serie nog loopt, gebruik je 'heden' voor het tweede jaartal.

4.8.3.2 Losse aflevering

In de literatuurlijst

Benioff, D. (Schrijver), Weiss, D. B. (Schrijver), & Sapochnik, M. (Regisseur). (2016, 26 juni). The winds of winter (Seizoen 6, Aflevering 10) [Aflevering tv-serie]. In D. Benioff & D. B. Weiss (Producers), *Game of thrones*. HBO.

In de tekst

(Benioff et al., 2016)

Benioff et al. (2016)

De auteurs van een specifieke aflevering zijn de schrijvers en regisseurs. Bovendien worden ook de producenten nog vermeld in het grotere geheel. Alle rollen worden tussen haakjes vermeld.

4.8.4 Podcast

4.8.4.1 Gehele podcast

In de literatuurlijst

Wertheim, M. (Host). (2013-heden). *Echt gebeurd* [Podcast]. Stichting Echt Gebeurd. Geraadpleegd op 12 november 2020, van <https://open.spotify.com/show/1EjYFYybhOyNbGxM2H50wb>

In de tekst

(Wertheim & Cornelisse, 2013-heden)

Wertheim en Cornelisse (2013-heden)

De auteur van een podcast is de host of (uitvoerend) producent. De rol wordt tussen haakjes vermeld.

4.8.4.2 Losse aflevering

In de literatuurlijst

Rasker, L. (Host). (2020, 23 april). Gijsje van Bentum | ‘Ik ben er heel diep ingegaan’ (Nr. 5) [Podcastaflevering]. In *Dag voor Dag*. Liesbeth Rasker. Geraadpleegd op 27 november 2020, van <https://open.spotify.com/episode/2VONzr1WkbCtxHLffhmL2>

In de tekst

(Rasker, 2020)

Rasker (2020)

De auteur van een podcastaflevering is de host van de specifieke aflevering. De rol wordt tussen haakjes vermeld.

4.8.5 Muziek

4.8.5.1 Album

Moderne muziek

In de literatuurlijst

Racoon. (2005). *Another day* [Album]. PIAS Holland.

In de tekst

(Racoon, 2005)

Racoon (2005)

Voor moderne muziek is de auteur de uitvoerende artiest of band. De rol hoeft niet tussen haakjes vermeld te worden.

Klassieke muziek

In de literatuurlijst

Satie, E. (1998). *The early piano works* [Album opgenomen door Reinbert de Leeuw]. Decca. (Originele bron gepubliceerd in 1897)

In de tekst

(Satie, 1897/1998)

Satie (1897/1998)

Voor klassieke muziek is de auteur de componist. De rol hoeft niet tussen haakjes vermeld te worden. Je vermeldt de details van de opname tussen blokhaken na de titel en voegt ook de originele compositiedatum toe.

Let op: het is niet van belang te vermelden via welk medium de muziek geraadpleegd is, tenzij er slechts via één weg een speciale editie te beluisteren is. Voeg de informatie in dat geval toe tussen de blokhaken na de titel.

4.8.5.2 Lied/track

In de literatuurlijst

Vera, D. (2019). Roller coaster [Lied]. Op *Pressure makes diamonds*. Excelsior Recordings.

In de tekst

(Vera, 2019)

Vera (2019)

Als een lied niet op een album uitgegeven is, kun je dat onderdeel van de bronvermelding weglaten.

Voeg een alleen een URL toe als de artiest de muziek enkel via één (online) kanaal beschikbaar gesteld heeft, bijvoorbeeld via SoundCloud.

4.8.6 Kunstwerk in een museum of op een website

In de literatuurlijst

Van Rijn, R. (1642). *Nachtwacht* [Schilderij]. Rijksmuseum, Amsterdam, Nederland.

In de tekst

(Van Rijn, 1642)

Van Rijn (1642)

De auteur van een kunstwerk is de kunstenaar. De rol hoeft niet tussen haakjes vermeld te worden.

Je kunt dit format voor alle vormen van kunst gebruiken. Tussen de blokhaken beschrijf je wat voor kunstwerk het is, bijvoorbeeld een schilderij, beeldhouwwerk of videokunst. Als je het kunstwerk op de website van een museum hebt gevonden, voeg je de URL toe aan het einde van de bronvermelding.

Als een kunstwerk geen titel heeft, geef je een beschrijving op tussen blokhaken (zie sectie 3.3.4).

4.8.7 Foto of illustratie

In de literatuurlijst

Ut, N. (1972). *The terror of war* [Foto]. Time 100 Photos. Geraadpleegd op 20 februari 2020, van <http://100photos.time.com/photos/nick-ut-terror-war>

In de tekst

(Ut, 1972)

Ut (1972)

De auteur van een foto of illustratie is de fotograaf of illustrator. De rol hoeft niet tussen haakjes vermeld te worden.

Gebruik de naam van de website waar je de foto gevonden hebt als uitgever. Als de foto of illustratie in een museum hangt, gebruik dan het voorbeeld voor kunstwerk in een museum (zie sectie 4.8.6).

4.8.8 Kaarten

In de literatuurlijst

Google. (z.d.). [Google Maps routebeschrijving auto van Amsterdam, Nederland naar Rotterdam, Nederland]. Geraadpleegd op 28 oktober 2020, van <https://goo.gl/maps/mUeDonYJ6B147aba7>

In de tekst

(Google, z.d.)

Google (z.d.)

Google Maps heeft geen titel voor de kaarten en daarom gebruik je een beschrijving tussen blokhaken. Bovendien gebruik je een datum van raadplegen, omdat de kaart onderhevig is aan verandering.

Gebruik je een kaart met titel? Vergeet dan niet de beschrijving '[Kaart]' achter de titel toe te voegen.

4.9 Overgenomen figuren en tabellen

Als je een figuur of tabel overneemt (of aangepast overneemt) uit een bron, moet je deze op alternatieve wijze citeren. Naast een reguliere verwijzing in de literatuurlijst naar de bron waaruit je de figuur of tabel hebt overgenomen, plaats je een uitgebreide verwijzing in de tekst in een noot onder de figuur of tabel (zie sectie 2.3.4.2).

In de volgende secties vind je voorbeelden van de noot bij verschillende brontypes. Als onderdelen van de verwijzing (zoals een DOI of volumenummer) ontbreken, kun je deze weglaten.

Figuur of tabel uit periodieke werken

Noot. Overgenomen uit “Titel artikel,” door A. A. Auteur, 2020, *Titel periodiek werk, volume(uitgave)*, p. xx (DOI of URL).

Noot. Overgenomen uit “Twitter power: Tweets as electronic word of mouth,” door B. J. Jansen, M. Zhang, K. Sobel, en A. Chowdury, 2009, *Journal of the American society for information science and technology*, 60(11), p. 2170 (<https://doi.org/10.1002/asi.21149>).

Figuur of tabel uit boek of rapport

Noot. Aangepast overgenomen uit *Titel boek of rapport* (p. xx), door A. A. Auteur en A. B. Auteur, 2020, Uitgever (DOI of URL).

Noot. Aangepast overgenomen uit *De meeste mensen deugen* (p. 189), door R. Bregman, 2019, De Correspondent.

Figuur of tabel uit een hoofdstuk van een bundel

Noot. Overgenomen uit “Titel hoofdstuk,” door A. A. Auteur, in R. R. Redacteur en S. S. Redacteur (Reds.), *Titel van bundel* (p. xx), 2020, Uitgever (DOI of URL).

Noot. Overgenomen uit “Actor network theory and material semiotics,” door J. Law, in B. S. Turner (Red.), *The new Blackwell companion to social theory* (p. 151), 2008, Blackwell Publishing.

Figuur of tabel van een webpagina

Noot. Aangepast overgenomen van *Naam webpagina*, door A. A. Auteur en A. B. Auteur, 2020, Naam website (DOI of URL).

Noot. Aangepast overgenomen van *Triangulatie (mixed methods) in je scriptie*, door L. Benders, 2020, Scribbr (<https://www.scribbr.nl/onderzoeksmethoden/triangulatie-mixed-methods/>).

4.10 Conferenties

4.10.1 Conferentiepapers (proceedings)

Van presentaties op conferenties wordt vaak een naslagwerk gepubliceerd, zogeheten 'proceedings'. Deze worden ofwel gepubliceerd als wetenschappelijk tijdschrift (journal), of als (hoofdstuk uit) een samengesteld boek. Je kunt hiervoor dan ook de bijbehorende voorbeelden gebruiken (zie sectie 4.4.1 voor journal en sectie 4.3.1 voor samengesteld boek).

In de literatuurlijst

Coavoux, M., Narayan, S., & Cohen, S. B. (2018). Privacy-preserving neural representations of text. In E. Riloff, D. Chang, J. Hockenmaier, & J. Tsujii (Eds.), *Proceedings of the 2018 conference on empirical methods in natural language processing* (pp. 1-10). Association for Computational Linguistics.
<https://dx.doi.org/10.18653/v1/D18-1001>

In de tekst

(Coavoux et al., 2018)
 Coavoux et al. (2018)

In dit voorbeeld wordt het format van een hoofdstuk uit een samengesteld boek gebruikt.

4.10.2 Conferentiepresentatie

Auteur, A. A. (2020, dag-dag maand). *Titel presentatie* [Beschrijving presentatie]. Titel Conferentie, Stad, Land. Geraadpleegd op xxx, van <https://xxxxxx>

In de literatuurlijst

Kroes, N. (2016, 24-28 mei). *Welkomstwoord* [Conferentiepresentatie]. Startup Fest Europe, Amsterdam, Nederland.

In de tekst

(Kroes, 2016)

Kroes (2016)

Presentaties op conferenties zijn er in veel soorten en maten. Gebruik de beschrijving tussen blokhaken om het type presentatie toe te lichten. Dit kan bijvoorbeeld ook een posterpresentatie zijn.

Let op: gebruik altijd de data van de gehele conferentie, niet alleen de dag waarop de betreffende presentatie plaatsvond.

4.11 Juridische bronnen

De APA-stijl legt geen focus op juridische bronnen, maar biedt wel een richtlijn voor het gebruik ervan. Deze richt zich op Amerikaanse en internationale bronnen. Wij hebben de stijl omgezet in een Nederlandse standaard.

4.11.1 Patenten

Uitvinder, U. U. (2020). *Titel patent* (Europees Patentnummer XXXXXX). Uitgevend octrooibureau. Geraadpleegd op xxx, van <https://xxxxxx>

In de literatuurlijst

Marciano, F. (2016). *Self leveling spoon* (Europees Patentnummer EP3089631A1). Europees Octrooibureau. Geraadpleegd op 16 januari 2020, van <https://worldwide.espacenet.com/patent/search/family/053493362/publication/EP3089631A1>

In de tekst

(Marciano, 2016)

Marciano (2016)

Let op: het publicatiejaar is het jaar dat het patent toegekend is.

Voeg, indien beschikbaar, de URL van het patent toe. Dit is niet verplicht.

4.11.2 Wetten

In de literatuurlijst

Naam wet. (2020). Geraadpleegd op xxx, van <https://xxxxxxx>

In de tekst

(Naam wet, 2020, § X, art. X, lid X)

Naam wet (2020, § X, art. X, lid X)

In de literatuurlijst

Erfgoedwet. (2015). Geraadpleegd op 9 januari 2020, van <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037521/2020-04-01>

In de tekst

(Erfgoedwet, 2015, § 3, art. 3.1, lid 4)

Erfgoedwet (2015, § 3, art. 3.1, lid 4)

Bij een wet is de naam het belangrijkste. Daarom begin je de bronvermelding daarmee. Gebruik, indien beschikbaar, de citeertitel van een wet en kies voor de publicatiedatum het jaar dat in de introductie vermeld staat. Tot slot voeg je de URL toe. In de verwijzing in de tekst specificeer je eventueel het specifieke hoofdstuk (§), artikel of lid dat je gebruikt hebt.

4.11.3 Jurisprudentie

Instantie die uitspraak deed. (2020). *ECLI-code*. Geraadpleegd op xxx, van <https://xxxxxx>

In de literatuurlijst

Rechtbank Overijssel. (2018). *ECLI:NL:RBOVE:2018:1900*. Geraadpleegd op 8 september 2020, van <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBOVE:2018:1900>

In de tekst

(Rechtbank Overijssel, 2018)
Rechtbank Overijssel (2018)

In Nederland heeft jurisprudentie altijd een code (ECLI) waarmee een uitspraak terug te vinden is. Gebruik deze om de bron te identificeren.

4.11.4 Kamerstukken

Kamerstukken I/II, xxxxx, nr. X. (2020, 1 januari). Geraadpleegd op xxx, van <https://xxxxxx>

In de literatuurlijst

Kamerstukken I, 35042, nr. I. (2020, 30 oktober). Geraadpleegd op 19 november 2020, van <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-952970>

In de tekst

(Kamerstukken I, 35042, nr. I, 2020)
Kamerstukken I, 35042, nr. I (2020)

Net als bij wetten ga je bij kamerstukken uit van de titel van het kamerstuk. De titel bestaat uit 'Kamerstukken', gevolgd door I of II voor Eerste of Tweede Kamer, het dossiernummer en het ondernummer.

Als de verwijzing verdere toelichting behoeft, kun je dit in de lopende tekst toelichten, bijvoorbeeld door te vermelden dat het om een motie of een brief gaat.

4.12 Overige brontypes

4.12.1 Scripties/proefschriften

Er bestaat een onderscheid tussen scripties die online beschikbaar zijn (gepubliceerd) en die niet online beschikbaar zijn (ongepubliceerd). Deze laatste zijn vaak alleen in de (fysieke) bibliotheek van de universiteit te vinden.

4.12.1.1 Gepubliceerde scriptie of gepubliceerd proefschrift

Auteur, A. A. (2020). *Titel van de scriptie* [Beschrijving soort document, Naam universiteit]. Naam database/website. Geraadpleegd op xxx, van <https://xxxxxx>

In de literatuurlijst

Smits, L. M. (2019). *Representing the Sustainable Development Goals: Mapping the discourse on Twitter* [Masterscriptie, Universiteit van Amsterdam]. UvA Scripties. Geraadpleegd op 4 oktober 2020, van <https://scripties.uba.uva.nl/search?id=696117>

In de tekst

(Smits, 2019)
Smits (2019)

4.12.1.2 Ongepubliceerde scriptie of ongepubliceerd proefschrift

Auteur, A. A. (2020). *Titel van de scriptie* [Ongepubliceerde beschrijving soort document]. Naam universiteit.

In de literatuurlijst

Liefhebber, H. D. (2016). *Vrijgevochten: Over de genezing van angststoornissen* [Ongepubliceerde bachelorscriptie]. Universiteit Utrecht.

In de tekst

(Liefhebber, 2016)

Liefhebber (2016)

4.12.2 Collegeslides

Auteur, A. A. (2020). *Titel collegeslides* [Beschrijving slides]. Naam website. Geraadpleegd op xxx, van <https://xxxxxx>

In de literatuurlijst

Vanderbauwhede, W. (2020). *A few thoughts on work-life balance* [PowerPoint slides]. Slideshare. Geraadpleegd op 5 december 2020, van <https://www.slideshare.net/WimVanderbauwhede/a-few-thoughts-on-work-lifebalance>

In de tekst

(Vanderbauwhede, 2020)

Vanderbauwhede (2020)

Gebruik je collegeslides die niet beschikbaar zijn voor de lezer van je document? Verwijs dan volgens de regels van persoonlijke communicatie (zie sectie 2.5.2).

4.12.3 Recensies

Als je verwijst naar een recensie over bijvoorbeeld een boek of film, vermeld je de details over het gerecenseerde werk tussen blokhaken achter de titel van de recensie. Verder past de bronvermelding zich aan aan het medium waarop de bron gepubliceerd is. Ga dus na wat de regels zijn voor de bron die jij gebruikt, bijvoorbeeld een tijdschriftartikel (zie sectie 4.4.2), krantenartikel (zie sectie 4.4.3) of internetartikel (zie sectie 4.6.1).

In de literatuurlijst

Truijens, A. (2020, 20 augustus). Arjen Lubach schrijft met zelfspot over weinig anders dan zichzelf [Recensie over het boek *Stoorzender*, door A. Lubach]. *De Volkskrant*. Geraadpleegd op 23 september 2020, van <https://www.volkskrant.nl/cultuur-media/arjen-lubach-schrijft-met-zelfspot-over-weinig-anders-dan-zichzelf~b85d0de9/>

In de tekst

(Truijens, 2020)

Truijens (2020)

Dit voorbeeld is van een krantenartikel waarin een boek gerecenseerd wordt.

4.12.4 Datasets

Auteur, A. A. / Organisatie. (2020). *Titel dataset* [Dataset]. Uitgever / naam website. Geraadpleegd op xxx, van <https://xxxxxx>

In de literatuurlijst

Centraal Bureau voor de Statistiek. (2020). *Bevolking; geslacht, leeftijd, generatie en migratieachtergrond, 1 januari* [Dataset].

Geraadpleegd op 14 februari 2020, van <https://www.cbs.nl/nl-nl/cijfers/detail/37325>

In de tekst

(Centraal Bureau voor de Statistiek, 2020)

Centraal Bureau voor de Statistiek (2020)

Let op: in dit voorbeeld is de naam van de website/uitgever weggelaten, omdat deze hetzelfde is als de auteur.

4.12.5 Software/app

Je hoeft voor software of een (mobiele) app alleen een bronvermelding toe te voegen als je ervan uitgaat dat de meeste

lezers niet bekend zijn met de software of app. Dit betekent dat je bijvoorbeeld geen verwijzing hoeft te plaatsen voor Microsoft Office-programma's, statistische software als SPSS of apps voor sociale media (zie sectie 2.5.1).

Auteur, A. A. / Organisatie. (2020). *Naam software* (Versie x) [Computersoftware/Mobiele app]. Uitgever. Geraadpleegd op xxx, van <https://xxxxxx>

In de literatuurlijst

Gephi. (2017). *Gephi* (Versie 0.9.2) [Computersoftware]. The Gephi Consortium. Geraadpleegd op 14 november 2020, van <https://gephi.org/users/download/>

In de tekst

(Gephi, 2017)

Gephi (2017)